Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Пробуває перед домa під ч. 413 SELKIRK AVE. ... Telephone: St. John 800 ... в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ ... під ч. 415 417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-5 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

ти, рух сей має практичний і демократичний ідеал. Дбай те про сей рух! Молодіж живе в нарешті унив. Коли се царство основане на чесности, правді, розумі й патріотизмі, тоді нема чого боятн ся за будучність.

Як чужинець я позволю си бі висловити свою повіншовання з приводу того, що ви зробили і що ви ще зробите. Ви не лише окружили нас своєю ласкою, але й глибоко схвилювали нас сьвятами, які показують добре, чим є Україна. Перше усіх був як би порив одного чоловіка... І що за чоловіка! Ми Англійці маємо богато національних кличів, але одного нам бракує. Може Україна дасть нам його — "В школі наша будучність".

Г. Юліян Фулер,
адвокат в Льондоні.

Самоубийство чи убийство священника?

Дня 15. с. м. — як ми вже доносили — на греко - католицькій парохії в Слободзі болехівській найдено пароха о. Йосифа Бандіру без життя. Є підозріне, що сьвященика убив місцевий віт, який ворогував з ним.

Сьвятковане 800 - літнього ювилею смерти лїтописця Нестора.

Києво - печерська Лавра готовить ся до історичного сьвята. 28. вересня минає 800 літ від дня смерти преподобного лїтописця Нестора, котрого мощі находять ся в лаврських печерах. Історичне товариство імени Нестора, основане при київськім університеті, готовить ся також до сього сьвята. Задумують видати брошуру про Нестора.

Комарно, Ман.
Свято Тараса Шевченка.

Заходом фармерів і учителя ... відбуло ся у нас 28 червня ... сьвято в честь 100 літних уродин нашого генія Тараса Шевченка.

[illegible]

... вироголосив закінчено і по відсьпіванню "Гад сейв да Кінг", люди з піднесеним духом пішли домів.

На закінчене скажу, що у нас тепер як всюди по виборах. Люди вдоволені, що партия, котра нас боронить лишила ся в силі. Одні лише хрущі не можуть зійти з дива, що они хотяй як сипали ліберальними грішми, то все таки їм не вдало ся здурити наших виборців.

Вкінци скажу, що сї вибори показали виразно, яка в нас сила і що ми значимо. Від тепер як одна так і друга партія мусить з нами числити ся, бо коли ні, то ми знова покажемо, що ми значимо...

Здоровлю читачів "Канади".

Стефан Вітишин.

Немає гірше, як в неволі
Про волю згадувать.
Т. Шевченко.

СМІШНЕ.

ШТІФ ТАБАЧНЮК ЇДЕ НА ВИБОРИ.
(З "Новин".)

Кохана патнерко, та дорогі мої Джеки безсмертні. Будьти вібачні, що так довго до вас ни обзивав си. А то байґали стало си наприклад дуже орайт, ю-би-чю. Али наша штімшуфля, примухувала ся до Вінніпеґу, бо наприклад бракувало вібиралам голосів, то до нашої штімшуфлї приїхав якис кунь ци хрунь, вже добри ни знав оц казали йму одні Кунь а другі Хрунь, ай приїхав ше з іншим Ангелом тай шьос пошваркотіли з батом, тай ми си номухували.

Али наколи приїхали, то штровбає нас розпустив з гари до міста на почістунок. В нашім гинику було шьос девіть вініпеґських джеків, то они вже знають всї беклайни, всї гутелі, тай даймо надто наприклад рахувати всі такі вині каналки. Зразу ми си крутили по ярді, бо вони боили си віходити в дишу до міста, аби ни пріскінали си до них які баби, бо рахувати вони вишні ... [illegible]

[illegible]

... бодрувати, лиш хоте з нами зробити маленький бізнес.

— А-а маєте ви бадіку голос, — запитав мене Гикавий.

О є, кау в мени голос як у бугая, ану послухайте:

Ой як я си заспіваю
Коло берлдий віскі
Чути голос попід колос
Аж на пирлдмісте.

—Сий, містир, бадіко, ни співайте, бо зараз прийди поліцман, тай возьми вас до корту; я вас питаю ці масти голос на губбирмана.

Ш-шю-юр!
— Орайт!
— Гамач?
— Фай долар! —кау я, бо вже си доміркував, що то такозія, що тут плате по пиття за хрестик.

— Орайт, абисте завтра рано були тут готові, а ми за вами прийдимо.

Тапер вет... масти овде повети, а завтра дістану ще в гару гефи дозни кикін тай батлю — али шарап, чуєти — гудбай.

— Бай, бай!

На другий день раненько приїхали за нами тай повезли до пулів. Байгали, що Канада то Канада фрі контрі; гадаєм що нїколи вже не буду їхати гиитонобілим, ніби биндзинов як жию на світі, али ні! Дав бійси, вуйку Табачнюку! Дав Бог ласку нибесну: вібори! На майш; за марний хрестик маєш петку у кішеню, тай їхати бинтзинов цілий день.

Сів я в гиитонобіль, тай поїхав.

—Містир, бадіко — кажи той що возив мене — у цім пулінгови кажіт що ви називати си Джан Гнида, покладьти хрестик тай віходіт, я зачикаю на вас.

Пішов я до середини зробив своє, тай поїхали до другого пулінгу.

В другім я називав си Джон Сорока, в третім Піт Ворона, в четвертім Гарий Синиця, в пятім Штіф Вудвуд, в шестім Майк Чоропіта і т. д. Я в кождім пулінгу слишив олуфко тай клав запорядком аж шість хрестиків, бо проводир наказував сумлінно по совісти голосувати.

А я видити ни хотів нікого кривдити, тай клав хрестика кождому.

Ю-бит-ю аж шість.

[illegible]

Али Гикавий як це вчув, та в ноги і мусїли мене аж чужі добрі люди відпросювати від клопоту.

Али я Гикавого відтак у вечір пофіксував байґали найс, так, що ми мали сміху цілі бушлі, ю-бич-ю.

Али я его здурив, що вішло 24 вибиралі, а 22 консирвати а він так поклав у свою газету "Канадийский фармер" і ниш ми смїяли си, али ціла Канада вздовж у поперек, бо на рихтелки, то вішло 25 консерватів а 20 вібиралів. Тапер ми си вернули назад на свій пляйс, али виргали насухо, бо як вібирали упали, то ті що обіцяли нам гефи дозни кикін до гари, тай батлю віскі, али ни стачіли си в слові тай ни принесли нічо. Ніхто ані ни казали си як ми їхали бек.

Тапер вечи до вас ни пишу бо ще маю зараз вілписувати до свої Ялохі, бо мусю ві приповкувати, аби собі там ни захала си з кавалєрами і таклі на приклад.

Поздоровлюю вашу нею-Джеки фамелію. Ваш олдфелю
Штіф Табачнюк
гуднайт.

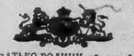

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землї в Манітобі, Саскачевані і Альберті, аголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції доменіяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочія, можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гоместедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може приємщити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три доляри за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержання патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом одержання гомстеду і не може взяти приємщину, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 доль. за акер. Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату, вартости 300 доль.

Скількість обробленої землї може бути зменшена тоді коли земля є корчовата або каменисти.

W. W. Cory.
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

П. П. АЛЕХИО.
Русько - Польський заклад фотографічний, поважний і потребовий. — Автомобілї для винайму, карити на весілля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794
WINNIPEG, MAN.

СЬВЯТКУЙТЕ 100 ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ СУРОДИН ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первородної знаменитости — врештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганнівка краєва 1 гальон	$5.00
Ганнівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko.
175 Henry Ave., Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

Alex Calder & Son
Банкері і Корабельні Агенти

найменьшого сумніву істнує вже 32 роки управляючи своїм бізнесом в північній части МЕЙН улиці. Теперішне їх помішене знаходить ся на 663 Мейн і є найкращою сего рода інституцією в Західній Канаді.

Членами сеї фірми є: Alex Calder і його син п. A. B. Calder.

Колдері мешкають у Вінніпеґу вже 36 літ.

Старший член сеї компанії, Алекс Колдер, бувший радний міста Вінніпеґу, є добре звісний зі свого знакомства з Сіпіярською компанією.

Молодшим членом є п. А. Б. Колдер, котрий занимав визначний уряд між урядниками Сіпіяр компанії через 30 літ, будучи головним агентом в ріжних містах Сполучених Держав, а тепер працює з батьком в банковім і переводовім інтересі.

Члени фірми Калдерів є головними агентами для ріжних корабельних компаній між иншими і одною компанією, котрої кораблі курсують між сим краєм а Полудневою Америкою. Си компанія називає ся Lamport and Holt S. S. Co. ... з Ню Йорком і Буенос Айрес повертаючи до усїх бразилійських портів.

Си стара фірма, на котру можете ся спустити без ... Они є також агентами для славної француської лінії з Ню Йорку до Гавре у Франції, також головними агентами для Анхор Лайн між Ню Йорком а Середземним Морем і між Ню Йорком а континентом.

Колдер і Син є також репрезентантом Canadian Pacific Steamship Lines, Allan and White Star, The Hamburg American ... иниших німецьких ліній.

Їх банковим справам услугує Амерікан Експрес Компанія, через котру вони висилають гроші з Вінніпеґу до всіх місцевостий в Галичині в 16-ох днях. Вони також пересилають гроші телеграфічно по дуже низьких цінах.

Департмент для чужинців зарядже п. А. Каракацюк при помочи п. П. Петраша.

Фірму КОЛДЕР і СИН поручаємо всім нашим краянам як найвідповіднійшу для справ банкових і корабельних карт.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
201 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
201 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпеґ, Ман. Вівторок 28-го Липня 1914. Число порядкове 47. Winnipeg, Man. Tuesday July 28th 1914. Число 29.

1814 КАНАДИЙСЬКІ УКРАІНЦІ! 1914
Памятайте, що сей рік э Ювилейним роком
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА!

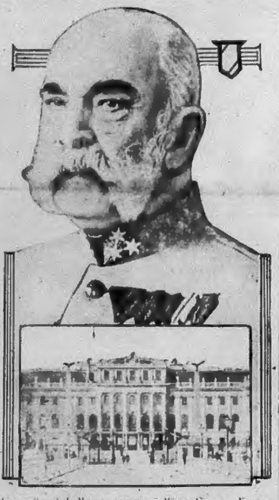

Франц Йосиф I. Многострадальний Цїсар Австро - Угорщини, в останніх лїтах великий приятель Українців. Понизше — цїсарська палата в Відни, Гофбурґ.

ОПОВІСТКА.

В АВСТРО - УГОРЩИНІ ЗАРЯДИЛИ ЄГО ВЕЛИЧНІСТЬ ЧАСТНУ МОБІЛІЗАЦИЮ.

ПОКЛИКАНИМ ПОВЕРТАЄ СЯ ВИДАТКИ НА ПОДОРОЖ.

ТІ ПОКЛИКАНІ, ЩО НЕ МАЮТЬ ПОТРІБНОГО ГРОША НА ДОРОГУ, МАЮТЬ ЗГОЛОСИТИ СЯ В НАЙБЛИЗШЕ ПОЛОЖЕНІЯ Ц. І К. ЗАСТУПНИЧЯ ВЛАСТИ. ПОКАЗУЮЧИ СВОЮ КАРТУ ПОКЛИНУ, І ТАМ ВИПЛАТЯТЬ ІМ ГРОШІ НА ПОДОРОЖ.

ПРОЧИМ ПОКЛИКАНИМ ЗВЕРТАЄ СЯ ОПІСЛЯ ВИДАТКИ НА ДОРОГУ ПІСЛЯ ОБОВЯЗУЮЧИХ ВИМІРІВ ТАКИХ ВИНАГОРОД.

ЙОГО ЦІС. І КОР. ВЕЛИЧНІСТЬ ЦІСАР УДІЛИВ ЦІЛКОВИТУ АМНЕСТИЮ ТИМ, ЩО СЕЙЧАС ПОВЕРНУТЬ ДО КРАЮ. І ТО ТАК ТИМ ЩО МАЛИ СТАВИТИ СЯ ДО АССЕНТЕРУНКУ, ЯК І ТИМ, ЯКИХ УЗНАНО ДЕЗЕРТЕРАМИ. ТАКУ САМУ АМНЕСТІЮ УДІЛИВ ЦІСАР І ТИМ, ЩО ХОТЯЙ Є ПОПИСОВИМИ, А НЕ ЗІСТАЛИ ЗАВІЗВАНІ ДО АССЕНТЕРУНКУ, ЯК І ДЕЗЕРТЕРАМ, КОЛИ СЕЙЧАС ПОВЕРНУТЬ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Ц. К. АВСТРО - УГОРСКИЙ КОНЗУЛАТ В ВІННІПЕҐУ,
ВІННІПЕҐ, 26 ЛИПНЯ 1914.
Ц. І К. КОНЗУЛ:
ДУКЕС м. р.

ОСЬ ЯК ПРЕДСТАВЛЯЄ СЯ ЕВРОПЕЙСЬКА СИТУАЦІЯ.

Греція оповіщає, що она буде помагати Сербії.

Австрійські і сербські війська здибали ся над Дунаєм, коло Тенес - Кубин, де полялася вже кров.

Англія стоїть за мирним полагодженєм австрійсько - сербської справи.

Коли німецький цісар Вільгельм стоїть за миром, то війни мабуть не буде.

Німеччина буде невтральною доти, доки Росія буде тихо. На случай Росія вмішає ся в австрійсько - сербські справи, то Німеччина стане по стороні Австрії.

Завтра, 28 липня австрійські війська рушать на сербську столицю Білгород.

Коли не вдасть ся залагодити австрийсько - сербської справи мирною дорогою, то Англія ужиє свого впливу, щоби війна не вийшла поза границі інтересованих держав.

Нема надії на мирне полагоджене сеї суперечки, бо Австрія чує ся оправданою в наладі на Сербію і має за собою таких союзників як Італія і Німеччина.

Перша дивізія британської воєнної фльоти набирає вугля і прямує на Німецьке (північне) море.

Зі взгляду на війну пшениця на вінніпеґській біржі підскочила о два центи на однім бушли.

Ціла Европа зброїть ся.

Австрийці, Серби і инші мешканці балканського півострова, вертають до своїх країв на війну.

Російський міністер війни каже, що війна з Австрією є не минучою.

Що виворожила Мадам Де Теб Австрії на рік 1914.

Звісна ворожка мадам де Теб, яка живе в Парижи, предсказуючи політичні події в Европі на р. 1914, виворожила Австрії слідуюче: "Австро - Угорщина буде переходити дуже тяжкі часи". Між иншими також додала: "Сей, котрий думає, що буде панувати, не буде панувати, а молодий чоловік, котрий ще не мав панувати, засяде на престолї."

З жалю за матірю.

В місцевости Порто Данчіо, в Італії, будівельний підприємець Чольфі по смерти матери пропав без сліду. Наслідком намагань нареченої Чольфія, яка мала тривожний сон, отворено гробницю матери Чольфія і там найшли нареченого, який лежав уже мертвий між домовиною матери і батька.

Не вільно учити ся.

Такий заказ може бути в двайцятім столітю лише в Росії. Православний російський синод, яко найвисша церковна власть в Росії, видав розказ, що батюшкам не вільно учащати на університет і взагалі до вищих заведень наукових. Сим способом дає рід російський до пізнання своїм ігрожанам, що він є ворогом просьвіти, бо хоче мати неуків-батюшків, котрі силою свого становища мають бути учителями російського народу. Росії бажає мати попів о котрих можна-б було говорити російською приповідкою "кругом дурак".

36 більше.

Консервативний посол з виборчого округу Ст. Джордж, при другім обрахунку дістав 36 голосів більше. Се дає до думання, що лїберали якимось способом аж так далеко пішли, що "ретурнінґ офіцер" рахував консервативні голоси ліберальному кандидатови. Бо як ж можна замилити ся на 36, то дійсно якось дивно.

Переписка Редакції.

П. Федин — часопись висилаємо Вам точно. Питайте по чтара.

Н. Проданчук. — Вашу адресу змінили. Пришліть свою стару адресу, щоби ми могли ї вичеркнути.

А. Кривий — часопись висилали і висилаємо Вам точно. Питайте на почті, она там мусить бути. Може хто инший бере Вашу часопись.

ПОШУКУЄ СЯ

укр. англійського кваліфікованого учителя до школи Сіфтон ч. 1009. Платня 600 долярів Класи від I до VIII.
Зголошувати ся до:
C. PRODAN,
Secy.-Treas.
Sifton, Manitoba

Голод шалїє! — Марево війни розвинуло свої чорні крила над виголоднілими нещасними краю. Чи нам, Україні забудуть, що там є їх брати і сестри!

КРАЯНИ!

ЯК ХОЧЕТЕ спровадити своякiв або приятелів з краю, то тепер найлїпший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдіть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всі інформації.

МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найнизших цінах і на найлїпші шіфи, котрі відходять що тижня.

МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають рівні гроші, бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати: — спитайтесь тих людий, що в нас вже посилали.

МІНЯЄМО доляри на корони і продаємо марки красні і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а ми їх оплатимо і вам пішлемо де скажете.

ALLOWAY & CHAMPION, Ltd.
667 Main Street, Winnipeg, Man.
C. GENIK, Управитель загр. відділу.

Вісти з Краю.

ВРАЖІННЯ ЗІ ЗДВИГУ СІЧИЙ І СОКОЛІВ" У ЛЬВОВІ

в память столітних роковин уродин Тараса Шевченка.

(З "Гром. Голосу".)

Конець.

Зі своїх і розмов видно ясно як на долони зміст душі теперішнього селянства. Воно передусім дуже сьвідоме національно. Таке сьвідоме, що викликує подив навіть у людей, котрі працювали над тим осьвідомленем і бачили його зріст.

Так, ми галицькі Українці, вибороли по сім боці кордону в розмірно короткім часі поважну силу.

III.

Признаю ся, що коли поїзд почав зближати ся до Львова, нас лодія мною неспокій на думку, яке замішанє повстане в тій масі учасників здвигу вже на двірци. Я пригадав собі, що діло ся в часі університетських демонстраций з інтелігентними учасниками їх — і з тим більшим напруженем ждав на оклики кондукторів: "Львів! Львів! Висїдати!" проголошувані в чужій мові.

Якже приємно я завів ся! На головнім двірци у Львові застав я розумно розставлену сторожу, котра знаменито і скоро орієнтувала ся в злоті та швидко дібрала й уформувала учасників здвигу. Опісля один з тої сторожі відпровадив в порядку прибувші відділи, а решта лишила ся, щоби ждати на нові поїзди.

Такий сам порядок застав я на головнім двірци і другого дня, коли прийшов по свою "Січ" що приїхала в сам день здвигу.

Сей взірцевий порядок належить до найприємніших вражінь, які я виніс зі здвигу. В інформаційнім здвиговім бюрі, приміщенім в дуже відповіднім місці, застав я незвичайно гарно й уміло дібраних інформаторів, котрі давали такі точні й розумні інформациї, що вийшовши з того бюра не також під вражінєм переходи на головнім двірци, подумав я собі: "Мабуть вінчить ся вже у нас час рутенства".

IV.

На похід дивив ся я з бальконю одного з готелів. Не буду його описувати, бо трудно [illegible] ... **в польській мові...** [illegible] Сей здвиг мусить зближити їх

до нашого національного руху, як зближає все, що величаве музичне і гарне. Що дійсно таке добре вражіне робив сей здвиг, переконав ся я з розмови якогось капітана з якимсь польським паном, котру чув я в трамваю. Капітан з признанєм висказував ся (говорили по польськи) про здвиг і вправи, а його товариш вправді не перечив тому, одначе замічував, що коштів уряджени того здвигу походять з "подейжаних зьрудєл". Я мав велику сатисфакцию, коли один з наших селян учасників здвигу сейчас вмішав ся в розмову і то вмішав ся розумно.

V.

Хосен, який українська національна ідея віднесла з сего здвигу, полягає на мою думку головно на тім, що 1) ті всі, котрі працювали на т. зв. "народній ниві", мають доказ, що їх праця не пішла на марне, а витворила велику, зорганізовану і сьвідому силу, 2) простий нарід, котрий бачив ту силу, набере більшої охоти до організациї і злуки, так більшої певности себе і віри у власні сили, 3) окреме значінє має сей здвиг для спольщеної частини українського населення міста Львова і для наших закордонних братів.

Один з російських Українців, що пішов ся на похід, зі зворушенєм сказав: "Ми там у Росії не знали, що ви маєте тут таку силу"...

На се можна би відповісти: "І ми тут в Австрії не знали сього, поки не показав нам її **ювилейний рік Тараса... І як би не такий тісний час, наша манїфестация була-би ще більше величава".**

Так пошанував український нарід память — в сім часі повіней, неурожаїв і злиднїв.

Красне Шевченкове Сьвято у Львові.

Здвиг Січий і Соколів, який відбув ся минулої неділі у Львові, був справді найвеличнішою точкою тих всіх обходів, які відбули ся до тепер і ще будуть відбувати ся в цілім краю в протягу цілого сего ювилейного року. В сім дни складали наші духові [illegible] карні ряди нашої народної армії, ті кадри нашої суспільности, що покликані собі за ціль найкоротшою дорогою йти до здійсненя заповіту Шевченка: "Вставайте!! кайдани порвіте!"

Шевченкове сьвято у Львові було рівночасно переглядом наших сил, обрахованнєм здобутків наших на поли фізичного розвою нашої суспільности. [illegible]

Розпочав львівські ювилейні торжества

Привітний Вечір,

що відбув ся в суботу вечером в великій сали спортової палати.

Величезну салю виповнила по береги українська публика. Всіх було на сім вечері більше як три тисячі людий. Почав ся вечір промовами представників усіх тих організаций, що уладжували се сьвято. Першим промовив др. К. Трильовський, генеральний отаман українського Січового Союза. Він повитав передовсім гостий з закордонної України та представників наших народів, що приїхали на се сьвято, а відтак в довшій промові вказав на значінє Шевченка і його вплив на народні маси, та вплив інтелігенцію, щоби вона більше [illegible] між народом його твори. Вказав вкінци на значінє січових і стрілецьких товариств в теперішну хвилю.

Голови спортового тов. "Україна" і Сокола - Батька говорили про значінє руханкових організаций.

По сих промовах зложили привіт Сьвятови: др. Галїп від Союза Січий на Буковині і Чех Франц Мацек від чеських Соколів.

По тім пішли дальші точки вечеру. Співали хори Бояна і Бандуриста найкрасші українські музичні твора. Але найбільший захват викликав спів нашого славного співака Модеста Менцинського. Його вітали так горячо, що він був змушений співати ще кілька пісень понад програму.

Прочитано ще в часі концерту привіти зі всіх сторін нашої землі, між ними також від американських Українців. Прислав також привіт Союз чесько - славянських робітничих гімнастичних товариств з Праги (їх делегат брав участь в останнім січовім сьвяті в Снятині).

По концерті урядило тов. "Бесіда" спільну вечеру для гостий.

В неділю 28. червня

[illegible]

Похід.

[illegible]

ше Січові стрільці з крісами в гарних і практичних мундурах а за ними тисячі сільських Січовиків в народній ноші з мулинками і праворами. Січова частина походу робила мило вражінє богацтвом оригінальних народних строїв з усіх сторін краю. Дуже мальовничо виглядали Січи Покутя в гарно прибраних капелюхах і чудових уборах. На чолі поодиноких полків їхали отамани на конях. Дуже поважно виглядав др. Андрій Чайківський на гарнім кони, з булавою і в козацькім строю. Чудово виглядали також дівочі четі.

Обі части походу, січова і сокільська були майже рівні. Коли сокільська частина була більша то через те, що було у них богато міських Соколів, яким не так тяжко здобути ся на дорогу, а до того прилучили ся до них пластуни, які творять властиву окрему організацию. Через те була й ріжниця між обома частинами походу, але не дуже велика. Цілий похід йшов понад одну годину і десять мінут. Сокільська частина йшла о 10 мінут довше від січової.

Коли знаємо, що в найближчих околицях Львова Січий мало, за те богато Соколів, отже Січам треба було богато більшу і дорожшу дорогу відбути, то справді треба висказати признанє самостійним Січам що в такім великім числі прибули на красне сьвято до Львова.

На мешканців Львова і на заграничних гостий та закордонних Українців зробив похід величезне вражінє. Прибиті польонізаторським гнетом львівської польської кольонії львівські Українці - робітники з слезами радости дивили ся на силу нашого народу, про який вони на кождім кроці чують лиш слова погорди. [illegible]

О четвертій годині почали за ся вправи сільських Соколів то [illegible]

вірцями, а по них виправляли міські руховики вільноруч.

Другу точку виконали самостійні Січи. Січовики виконали вправи топірцями а по них вивели Січовички вправи лентами.

Слідуюча точка Сокола-Батька. Соколи вправляли на приладах, а рівночасно Соколи булавами.

На конець прийшли ще три вправи товариств укр. Січового Союза. Січовики вправляли вільноруч і списами. Січові Стрільці перевели на площі військові вправи.

Всі вправи випали добре. З обох сторін від У. С. С. і від Сокола виступило майже рівне число вправляючих. Особливо гарно випали жіночі вправи. Вправи міських Соколок були [illegible] подобали ся незвичайно. До найкрасших точок належали також вправи Січовичок лентами.

Велике одушевлення серед публики викликала вже сама поява Січових Стрільців на площи. Наша молода мілітарна організация скоро зєднала собі симпатию суспільности своєю високою ціллю: оружна боротьба за нашу свободу. Своїм виступом на сьвяті показала вона, що свою задачу бере поважно. Навіть військові не могли вихвалити [illegible] виконують вони свою задачу.

[illegible] **Курінний атаман дістав вістку від курієра і дав військові наказ.** [illegible]

Вражінє сьвята на наших противників.

[illegible]

Приймають ся передплати на сатирично - гумористичну часопись.

„ЖАЛО",

яка виходить у Львові що два тижні.

"ЖАЛО" се одинока українська сатирично - гумористична часопись.

"ЖАЛО" подає веселі вірші, оповіданя, новелі, сьміховинки, дотепи, образки, загадки — взагалі розвеселює читача.

"ЖАЛО" жалить всяку погань, яка обезчещує наш нарід без огляду на її становиско та достоїнства.

"ЖАЛО" повинно находити ся не лише в кождім Товаристві і Читальні, але й у кождій хаті.

"ЖАЛО" коштує на цілий рік: в Америці і в Канаді $1\frac{1}{2}$ (півтора) долара. Замовленя і гроші висилайте на таку адресу:

Адміністрація часописі "ЖАЛО", у Львові, ул. Скшинського, ч. 83.

(Galizien, Austria.)

Перша українська фабрика у Вінніпеґу

[illegible]

Тому спіш до сього!

Приходіть або пишіть на адресу:

M. HAWRYSZ

1182 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.

HUGH D. CUTLER

адвокат

Полагоджує всякі справи. [illegible]

SAVOY HOTEL

[illegible] Main Str. [illegible] C. P. R.

Станція і вікт 1 дол. денно.

THE SELKIRK HOTEL

[illegible]

802 804 Main st. Phone S. J. 2533.

Ontario Hotel

858 MAIN STR.

Jas. Hennessey, Propr.

[illegible]

Elliot, Macneil & Deacon

[illegible]

Офіс: 316 McIntyre Block

Phone Main [illegible] Winnipeg, Man.

васна служба під напором польської публики робила перепони походови і треба було ужити дуже рішучих аргументів, щоби здержати рух трамваїв. Супроти поваги учасників походу розбили ся всякі провокаторські штучки вшехполяків. Мимо того Поляки дуже хвалят ся своєю культурностю, яку бачать у тім, що не дійшло до бійки, так як в Бялій, де того самого дня польські Соколи побили ся з німецькими студентами. Але у Львові культурність була по нашій стороні.

Коли не вдала ся провокация і не можна було прочорнити величаного сьвята вшехполяки старають ся заспокоїти свої і їх прихильників — які вірять їх запевненям, що нема ніяких Українців — тим, що написали в своїх газетах, що це свято відбуло ся — за прусські марки, що кождому учасникови заплачено і т. д. Нехаймо тішать ся хоч сими своїми вигадками.

Так само потішають себе і москвофіли. Вони, що кождий крок кажуть собі оплачувати рублями, не можуть здержати ся від того, щоби не кинути на нас болотом. Нехай-же учасники львівського обходу кождому розкажуть, яким оружием воюють ті чорні душі з москвофільської і вшехпольської партії.

Не зовсім подобало ся свято [illegible]

Нельояльність.

[illegible] Сокола - Батька оголосив з не-

жі, що вже конець вправ. Публика почала розходити ся тоді як ще мали відбути ся три вправи Січовиків. — На конець ще одна цвітка для характеристики сокільської льояльности: з сокільських кругів подано до 'Діла' такі інформациї про похід, що після них січова часть походу не виносила навіть четвертини сокільської части... Кождий, що дивив ся на похід, ріжниці майже не помічав, а хто дивив ся на годинник в тім місци, де похід що йно виходив, отже перерв не було, то завважав ріжницю о 10 мінут тоді як цілий похід ішов годину і 10 мінут. Сокільська статистика отже що найменше... не точна. — Фотографи, що знимав фільм з походу для кінотеатру, не тало фільму якраз тоді, як починала ся Січова частина походу... — Оті всі немилі інциденти свята наводимо тепер тільки тому, щоби до них більше не вертати.

Вибір гетьмана.

У неділеньку у сьвятую,
У досьвітнюю годину,
У славному - преславному
Місті, в Чигирині,
Задзвонили в усі дзвони,
З гармати стріляли, —
Преславную громаду
До купи скликали.
З сьвятими корогвами,
Та з пречестними образами,
Народ з попами
З усіх церков на гору йде,
Мов та Божа бджола гуде,
З манастиря сьвятого
З золота аж сяє.
Сам архімандрит виходжає,
Акафист читає,
Поклони покладає,
Поважно та тихо
З ранньою пору
На високу гору
[illegible]
Сьвятого Бога просить - хвалить,
[illegible]
Громада [illegible] гетьмана —
Преславного Лободу Івана
[illegible]
Говорить:
— Спасибі вам, панове молодці!
Преславний Запорожці,
За честь, за славу, за повагу,
Що ви мені учинили.
А ще-б краще ви зробили,
Як-би замість старого,
Та обрали молодого
Завзятого молодця
Преславного Запорожця,
Павла Кравченка — Наливайка.
Я стар чоловік не здужаю встати.
Буду йому пораду давати,
Що батьківськи научати. —
Громада чмелем загула.
У дзвони задзвонили.
Гармата заревла
І бунчуками вкрили
Преславного Запорожця
Павла Кравченка -
Наливайка.

ДУМКИ ШЛЯХОЦЬКОГО СИНА.

"Страх, погрози, денунциациї" — отсими словами можна схарактеризувати вражінє, яке зробив Шевченківський ювилейний Здвиг українських "Соколів" і "Січий" на польську укоїножерну пресу.

"Страх, чистий анімальний страх, обдертий з усяких обслон, страх потомка польсько-го шляхотського роду, який тільки має супроти українського народу на совісти, що нині, як той нарід росте в сьвідомість і силу, страх і тільки страх його обгортає, — такий страх говорить з рефлексий якогось Людгарда гр. Грохольського, поміщений в органі польських плянтаторів на українській землі, в "Газеті Народовій". Переляканий "син шляхотський" кличе до своїх "Бачность!" і під тим пише ось що:

"Те слово, як команда, як наказ, що усьвідомлює найблизшу, безпосередну задачу спінав ся в глубині моєї сьвідомости, коли я приглядав ся минулої неділі походови, якого сьвідком був Львів.

"Одною увагою хочу поділити ся з иншими — хочу розповісти про свої вражіня, які напевно не швидко затрут ся в нашій памяти, я хотів би, аби мої вражіня були вражінями загальними, бо в них можна черпати, як в оживлюючім жерелі, пестливі вказівки на будуче.

"Дивлячи ся на сотки, сотки, [illegible] мені не приходила би на думку рефлексия про [illegible] міста Львова, ні про стан посідання в краю, ні про осьвідомленє Руси, ні про подібне з сеї категориї, але [illegible] з початку охопила мене така відрухова відраза до юрби, яка поступенно, в міру того, як [illegible] почав запановувати над нервами, почала уступати місце, [illegible]

"Я не стидаю ся сього ляку, бо се не був страх, [illegible] ся в мені шляхотський син гайдамацьких [illegible] не Поляка значення у моїй особі страх перед походом Руси, бо я Руси не бою ся, [illegible] І не примари Корсуня або Жовтих Вод — вразили мене бо маю живу память про моїх предків з під Берестечка, а [illegible] перенял мене ляк, ляк чоловіка перед примарою сеї юрби, ляк члена цивілізованої суспільности за цивілізацию сих суспільностий, [illegible] о культурний дорібок творчих зусиль цілих поколінь!

"Ми нераз бачимо масові демонстрациї, процесиї, походи. Пробуджують вони ріжні почування, але не викликують ляку так, як недавний похід. Чому? Бо ріжні прояви побічного житя цивілізованих суспільностий викликають звичайно почування, яких відгомін хоч частинно можна віднайти в грудях кождого цивілізованого чоловіка. Юрба, зібрана для того чи иншого сьвята, має звичайно якусь зібрану ду-шу, її порушує якась ідея, або масовий протест проти насильства, або масове манїфестациї не поперек якогось цивілізованого постуляту, сьвято якоїсь річниці, яку памятає цілий народ, яка тим чи иншим способом побільшила богацтво, насамперед духове, народу, частина, складана Богови, або вшанованє імени пророка або апостола — завсїди якась ідея порушує цивілізацийну юрбу, і сьвідомість сеї ідеї становить душу юрби.

"Я подивив ся в очи руській юрбі на улицях Львова й мене охопив ляк, бо я не побачив нічого, що знайшло би хоч [illegible] який небудь вираз в якій небудь мові.

"Шевченко? Ні. Минулий обхід не мав нічого спільного з Шевченком. Що найбільше встать кого небудь з "Гайдамаків" Шевченкових була в памяти "молодців"; сам Шевченко фігурував заледви на кількох бальконах.

"Самостійна"? Що найменше половина учасників походу має приготовлений хліб і сіль за пазухою для принятя [illegible] "царя восточного".

"Отже що становило душу юрби? По довгім намислі я знайшов лише одну відповідь: "усьвідомлений інстинкт юрби".

"Не знаю, чи всі ми здаємо собі виразно справу з того, що такий усьвідомлений інстинкт юрби взагалі, а особливо такої юрби, як та. Отже нічого, окрім газет найбрутальнішого ужитя, не лучить тих людий зорганізованих, зібраних і звезених, почасти узброєних за гроші, напевне пруські. В сьвідомости окремих одиниць були найріжнородніші змагання, традициї, перекази, гасла, [illegible] ... Гонти, традициї буйної [illegible] Січи і Запорожа, [illegible] жест ватажка... В зібраній сьвідомости юрби: "Будем панувати!"

"Будем панувати"... і нічого більше, се одно вистарчало [illegible] за ідею, за віру, за гасло. Юрба, зібрана для [illegible] "будем панувати як юрба, тому, що юрба, за помочию юрби, для юрби... Поза тим... нічого!

"Сього цілком вистарчає, щоби перенати ляком кождого цивілізованого чоловіка, [illegible] про долю самої цивілізациї.

"З одної сторони [illegible] чорного прапору, з масових льож, з чорного табору — а другої темна маса без минувшини, без імени, [illegible] Перші сьвідомі [illegible] інтересів, другі [illegible] і сьвідомі лише [illegible] ужитя. Обидві сї [illegible] ся і тамерляновим походом ідуть на здобутє цивілізованого сьвіта. Тимчасом се лише початок...

"Отже: бачність!

"Ми в сїй частині цивілізованої землі маємо до виконання обовязки що-до мілйонів живих і умерлих, що побільшили скарб здобутої віками культури. Отже: бачність! Стережім ся!"

"Що де й як робити, се вказує нам в кождім окремім випадку вирозумоване й відчуте почуте обовязку „Бережім ся!"

УГОРЩИНА, РОСИЯ І УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

З Будапешту пишуть нам:

Півурядова газета Будапешти Гірлап в ч. 138. з 14. VI. під наголовком „Російська й українська преса" подала з під пера Емерика Водички ось яку статю:

Шовіністичні націоналісти в Росиї, які тепер мають дуже великі впливи, налягають завсїди на те, що **після розстрою Туреччини неминучо мусить наступити розпад австрийсько угорської монархії.** Передовий орган націоналістів Н. В. Время вабить заєдно Мадярів звуками сирени, аби заприязнили ся з Росиєю й кинули Австрию. В такім разї Угорщина стане незалежною, хоч правда не в нинішних границях, бо та Угорщина обгорне лише самих родовитих Мадярів, яких число після Н. В. має бути 8 мілїонів, а решта Угорщини розділить ся ось як: Русини й Словаки перейдуть в склад Росиї, Румуни до Румунії, Серби та Хорвати до Сербії. Росия робить свої інтереси на території Угорщини на велику скалю з великанським грошем і тьмою агентів. Одна часть мадярської преси вже злорила ся сіткою відставленою з Росиї, а в деяких опозицийних мадярських послів удало ся націоналістам побудити співчуте так, що деякі мадярські органи вже грають під їх думку. Та помимо сего все таки доливає націоналістам, що загал угорської керуючої політики, а особливо її вождь граф Тіса, суворо відкидає ся думки російського побратимства. На гадку Тіси й його партиї праві наближуване до панславістичної політики Росиї угорським інтересам не відповідає але рішучо шкодить.

Українське питанє се нині отверте, міжнародне питанє. Воно буде незадовго альбанським питанєм північним, яке розвязати треба. Російська власть старає ся відвертати від него увагу таким способом, що помежи українським народом нашої монархії заводить величезними грошевими жертвами православний религійний рух і проводирів сего руху ставляє в таку закраску, щоби вони самі від себе взивали царя: нехай здійснить всі правні „висновки урядової назви „царя всїх русских", себто, щоби зєдинив під своєю булавою всїх Українців.

"А хто посьмів би виступити проти сего плану, тому віднатить ся зі сторони російської преси. Так повело ся графови Тіси вже другим поворотом.

"Відомо, що підчас розправ М. Сеґетського процесу справилось, що вимірену проти Угорщини схизму направлювали брати Геровські, внуки славнутого Добрянського, а Червонень наслідком чого австрийська прокураторія двох з них Алексія й Юрія уязнила. Оставший на вільній стопі третій брат, лікар Роман проголосив отвертий лист на адресу Тіси й Нов. Времени, в якім нападає довжезний огляд побратимського відношеня Коломана Тіси до Адольфа Добрянського і твердить, що в Буковині можна заразом бути і вірним горожанином австрийським. Потому каже: "Угорщина була колись тотожною з вільностию. Вп. пане графе, протестант, та й ваші предки були протестантами. Угорські протестанти вкупі з православними "русскими" й Румунами боронили свого часу волю совісти проти напастий вояуючого католицизму. Але нинішний граф Тіса є первим стрільцем римського клерикалізму й гнобителем православних". — Одначе сей лист повинен ся дуже зан-

(Продовжене на стор. 6.)

Dr. G. KALICHMAN

Лікар лишьом, в Австрії, Росиї, Німеччині і Канаді утримує приватний руський шпиталь і аптику при 453 Selkirk Ave. в Вінніпеґу. Лічить за дуже уміркованим винагородженєм так в шпитали, як і доходячих хорих на всякі недуги внутрішні, жіночі, хірургічні, очні і ушні. Скоре і ґрунтовне лічена хоріб секретних (венеричних) найновійшими методами 606. Лічена електричною силою. Виспаз лікарства на кольонії по одержаню завдатку. — Шпиталь, помешкане і офіс:

453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772. Winnipeg, Man.

EDELWEISS BREWERY

A. W. RIEDLE, Prop.

WINNIPEG ELMWOOD

Наш Лаґер, Ейл і Портер найлутший.

Спробуйте пити *Riedle's Beer*

Telephone - - - Main 2987.

Edward L. Drewry,

REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА

St. John Winnipeg

Наші вироби самі себе хвалять.

Пийте "DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер

Мінеральні води всім знані.

Telephone: St. John 221.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Власність: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поєдинчне число ...... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації:
"КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly
Publishers RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA
Subscription, per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.
For advertising rates and all business matters address:
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

АВСТРІЯ НЕ ПРИНЯЛА ВІДПОВІДИ СЕРБСЬКОЇ.

Війна, здасть ся, не минуча.

Головною причиною майбутньої війни між Австрією і Сербією є, як кождий може догадувати ся, замордованє архикняжої пари.

Австрія домагала ся від Сербії покараня всіх співучасників в морді архикнязя Франца Фердинанда, як також заборони в розвою всіх фракций та товариств, що носять протиавстрийську марку. На се Сербія не згодила, чого вислідом буде неминуча війна, що загорить ся може і в цілій Европі.

Англія, як наймогутнїйша зі всіх держав стоїть за миром є скілько її голос не буде волающим в пустини, довідаємо ся за пару днів.

Спол. Держави не будуть ся цілком мішати в сю справу. Президент Вілсон заявив, що Спол. Держави не поможуть нічого в сій европейській кризі.

Росія знова говорить инакше. Она каже, що російські інтереси є зачіплені так далеко, що полїстати нейтральною для неї є цілком не можливо.

Російські власти зарядили цілковиту мобілізацію своєї армії.

Ось що говорить перший секретар російської держави Александер Георгевич: ..."коли Австрія таки схоче війни, то побачить, що ми вже готові приняти її в цїли захованя гідности нашої держави.

Голяндія загодячись задержати нейтральність підчас війни, мобілізує також своє військо.

Шість тисяч Мадярів в Клівеленд, Огайо, виїзджає до дому з думкою вступити до армії.

Дванайцять тисяч Австрийців в Піцбургу готові вже їхати домів, чекають лише поклику від конзуля.

Міністер війни в Греції сказав, що коли лише війна зачне ся, він в тій хвили вишлає 100 тисяч жовнірів на поміч Сербії.

27 липня Серби почали вже стріляти до австрийських жовнірів, а коли Австрийці відповіли тим самим, то Серби почали втікати в великім переполоху, що уможливо австрийській армії осягнути те місце, до котрого она прямувала.

Се стало ся коло Семендрії, 24 милї на полудне від сербської столиці Білгороду.

НУ І ТАКИ НЕ ПЕРЕСТАЄ БРЕХАТИ.

В послїднім числї "Кан. Фармера" брехливий редактор тої ґазети пише, що "Канада" уже впала.

Скілько в тім правди, то вповні читачі самі бачать...

Від того часу як брехун з "Кан. Фармера" написав, що "Канада" перестала виходити се вже друге число.

Брехи, падлюко, скілько хочеш, а заслужене тебе жде. Зо дня брехнею не будеш довго годувати... Той час, коли твоя феца лишить ся без одного читача, вже не далеко, а ти опинеш ся в обіймах Гецева, звідки не давно прийшов...

Парії зрадників не терпить а брехунам не вірить.

Московська зараза їде.

Едмонтонські чорносотенні братія загодять ся до приняття свого покровителя О. О. Гецева того самого, що зі взгляду на процес Бендасюка і тов. відложив свій приїзд аж на тепер.

Як довідуємо ся з американських українських часописий, то тамтейші Українці обійшли ся з сим "гостем" так, як він собі заслужив.

А Ви знаєте на що народні зрадники заслугують.

Се саме чекає єго і в Канаді.

Ніґер, аби де пішов то він все буде чорний.

Ґаспадін О. О. Гецев, се один з тих, що за російські рублі "помагають із матери сорочку здоймати".

Наші народні маси в Старім краю вже осьвідомили ся на стільки, що такому зілю між ними нема місця. Се саме чекає єго і тут. Для него в Канаді попасу нема.

Те, що пару райок за ліберальні гроші видають зливки з москофільської кухні, нічого не значить. Не стане Бойків, то не стане і їх.

Тут нема польської шляхти, з котрої широкі плечі вони могли би скривати ся. Тут все робить ся на денім сьвітлї, котрого то московська братія так боїть ся.

Їдьте, п. Гецев, але знайте, що поїдете з тим, з чим приїхали...

Для народних зрадників у нас нема місця!

ЗАВЕРУХА В ІРЛЯНДІЇ ПОЧИНАЄ СЯ.

Телеграфічні звістки доносять, що заверуха в Ірляндії починає ся. 27 с. м. ірляндським націоналістам прийшло десять тисяч карабінів і 70 тисяч магазинів куль. Правительствені війська старали ся сконфіскувати сю амуніцію. Вислїдом сього кроку було те, що військо, стріляючи, забило чотирох а пятьдесятьох ранило. Між забитими є одна жінка.

Се є початок заверухи, до котрої ладять ся обі сторони. Населенє роздражнене до крайности сим поступованєм війська. І хотяй націоналістам удало ся виладувати усю амуніцію, то се таки не перешкаджа сподївати ся гіршого.

Зараз по стрілянині військо скрило ся до своїх бараків перед розяреними націоналістами, котрі в одній хвили рознесли бараки по камінчикови. Військо втекло.

Вже світало і аж тоді поліції вдало ся розігнати товпу, що ходила по улицях шукаючи жовнірів.

Рано льорд - майор зажадав усуненя всякого війська з міста.

Справа опинила ся в лондонськім парляменті, де виявзала ся горяча дискусія. Джон Редмонд, провідник ірляндських націоналістів, зажадав вияснення справи, а коли не дістав задоволяючої відповіди, поклав внесок, щоби сесію відложити, аби можна вглянути в справу глубше.

А. Бирел, головний секретар Ірляндії, звалив вину на шефа поліції, що той за скоро зажадав військової помочи.

Підчас сесії націоналїсти кричали: "На гак зним!"

Сесію відложено до вечера.

Потім дальше Бирел, бороничсь, сказав, що офіцер командуючий доблїнським військом, каже, що він не давав розказу стріляти.

Тоді В. Редмонд сказав: Він повинен повиснути!" На що льорд Роберт Сесел крикнув: Ні! Міністри повинні повиснути.

На сїм сесію відрочено.

Як би оно не було, то справа самоуправи Ірляндії вже давно повинна була би бути полагоджена.

Оно дивно виглядає, чому лондонський парлямент так довго з сею справою тягає ся.

По правді сказати, що за рація позволяти сїмдесятьом ірляндським послам стояти гальмою в такім парляменті, в якім рішає ся доля такої держави як британська. Ірляндські посли не звертають більше на нічого своєї уваги, кромі справ місцевих Ірляндії, т. є одної з многих провінцій британської імперії.

Чому не дати самоуправи Ірляндії і тим способом позбути ся перешкод в правильнім державнім поході?

Чи горячка загорілих протестантських оранжменів має мати вплив на хід політичних подій в двайцятім столїтю?

Коли без волї ірляндських репрезентантів лондонський парлямент не може посувати ся в своїй роботі, то се показує, що в їх руках сила, з котрою треба числити ся. А коли так, то чому не числити ся і то тим більше, коли за тою силою є рація. Бо і відки протестантський зайда має право рішати долю краю, в котрім він не є більше нічим як лише зайдою. Чи різні з 17 віку мають знова повторити ся? Чи ірляндські культурні домаганя повинні бути сповнені?

Здоровомислячий не опереджений чоловік подасть свій голос за другим.

Голод шалїє!

Голод!

Страшне се слово не сходить нині з уст нікому. Нужда, дуже страшна нужда заглянула в робітничі хати, валить з ніг голодні робітничі родини, розпукою кормить батьків родини.

Праці, праці і ще раз праці хочемо, щоби заробити на хліб для своїх дітий і для себе!

Та ті, що працю мають в своїх руках наче глухі, наче не чують кликаня голодних безробітних людий.

Ось тому дві неділі відбули ся у Львові на площі Голевського збори безробітних. Цілий ряд бесідників, представителі усіх трох народів (від Українців говорили т. Кушнір і т. Віцюра) і представителі заводових організацій представляли ся страшну нужду, яка панує в робітничих хатах. Всі бесідники голосно кликали від адресою віденського і краківського правительства а також від адресою ради міста Львова, щоби як найскорше дали робітникам роботу, бо люди просто гинуть без хліба.

Вже давно, ще в маю правительство обіцяло дати всім безробітним заняте при нових будівлях. Воно обіцяло також дати кредит підприємцям будівельних робіт. Заповідала ся робота — отже і зменшеня нужди. Тимчасом до нині, під конець червня, коли робота повинна би йти живим ходом — і всі безробітні повинні би мати працю — правительство не додержало обіцянки і зовсім не заняло ся безробітними масами! Панове керманичі держави і краю не спішать ся з помочію нуждарам, позваляють гинути їм і всім родинам їх по улицях і площах, відберати собі і своїм родинам життє. Щодня майже приносять дневники вістки про самовбійство безробітних!

Панове міністри з намісником Коритовським замість старати ся о ратунок для безробітних — укладають плани кампанії виборчої; рішають, хто має війти до нового сойму; приймають поклони альтрутенської депутації, обіцюючи її свою поміч. Панове міністри завзято думають, звідки би то потягнути нові мілїони на воєнні кораблї, армати, баґнети.

Але ті панове не порадять ся між собою, щоби ратувати людий від голодової смерти, щоби дати їм працю і дешевого хліба! Ті панове вміють обіцювати і тільки обіцювати, а не платити та ратувати!

На згаданих у Львові зборах безробітних один бесідник сказав таке:

"Ми гинемо тепер з голоду, як від холери — але хто знає, чи й пани не будуть гинули як від холери, але не з голоду!"

Сї слова сказав робітник, якому, видко, нужда добре дала ся в знаки...

І не лише він один каже такі слова! Кождий, кому докучає голод, те саме каже! Розпука впихає йому в уста такі двозначні слова!

А від слів розпуки до діла, — одна, панове керманичі, дорога!

Розпуки, панове, не сконфіскуєте!...

Сконфіскуйте голод, нужду, кривду...

• • •

Та не лише по містах панує страшна нужда. Далеко більша й страшнійша вона по селах! Ось що доносять про сю голодову нужду з галицьких сіл:

Сїно збавили повени. Худоба масово гине на мотилицю. Село невелике, а доси згинуло 104 штук худоби, крім того ще 50 штук дорізали або попродали по 20 корон. Скотина що остала така слаба, що й до гори не встає, кормлять її лежачу. В цілім селі нема ні одної безроги, всі попродані по дуже малих цінах на податки.

Як сїно, так і збіже, кукурудза, фасоля вимокли через повени, бульба збавила ся цілком. Люди живлять ся ріпою вареною пісною, вівсяними коржами, поливкою з гірчичного маку. По нивах збирають жінки квасок, щоби було чим діти заляти. Їдять також мясо з дорізаної хорої худоби. Їдять плачучи, затроюють ся і хорують.

Їдять раз на добу, часто раз на дві доби.

З ґрису, спровадженого для худоби пече мати хліб, діти бють ся за нього, як Бог зна за які ласощі. Та мати жалує ґрису дітям, щадить його для корови а корова за якийсь час гине.

Ідучи селом мож бачити людий як сидять, лежать знесилені по приспах, неміч не взяти ся до якої небудь роботи.

Масово прокидають ся крадежі. Ось пр. мати з 6 дітьми не їли три дни. Третого дня мати в білий день бере з обійстя сусїдки курку, несе до крамниці: "Давайте борзо щонебудь, бо ми вже не годні, гинемо!" Там знову хлопчина украв жмуток чорного, перегнилого сїна а там знову зелені є ще яблука нарвав, щоби дати маленькій сестричці.

Діти в школі млїють і терплять масово на нестримне розвільнене. Коли яке з богатих появить ся в школі з кусником разового хліба, зараз сусїди з лавки випрошують той кусник жертвуючи за нього олівці, ручки і т. п. школярські мастки. Колиж властитель надумавши ся, хоче відобрати свій хліб, чує плач і відповідь: "Я вчера не їв."

Ось такі гаразди панують по наших селах! Ось так гинуть хлопи!

Анальфабети в Австриї.

Коли в німецькій державі число людий, що не вміють ні писати ні читати впало майже до зера, так, що військова управа занехала подавати число анальфабетів у війську; а зате занеал т. зв. "інтелєгентифірунг" з рахунків, читаня, писаня, географії й історії рідного краю, щоби одержати погляд на образованє жовнірів, то в Австриї число невміючих ні читати, ні писати після урядового статистичного обчисленя ще дуже велике. Найлїпші відносини є ще в Чехії та в Горішній і Долїшній Австриї. Там на 1000 мешканців припадає 59 до 50 анальфабетів. Коло 10 проц. виносить ще се число в Тиролі і Форарльберґу, а в Моравії 71 до 78 анальфабетів, в Зальцбурґу є 87 таких людий на 1000. В Шлезку се число виносить 10 процент, бо там є 111 анальфабетів на 1000 мешканців. Тепер робить се число великі скоки. В Стирії виносить 180 на 1000, Каринтиї 240. Отже в Каринтиї майже четвертина населеня не має елєментарних основ образованя. По Каринтиї слїдує Країна з 314, потім Побереже з 482. Угорщина 410 анальфабетів на 1000 мешканців. Та "найбільше благословенними" краями є Галичина з 639, Буковина з 6?7, Далматія з 736 анальфабетів на 1000 людий, що вийшли з діточих лїт.

Штучне молоко.

Був час, що кінь заступав силу чоловіка, та сила коня заступає ся тепер в значній мірі іншими силами — силою пари, електрики і пр. Доси однак годі було заступити значіне корови, бо ніякі штучні вибори не дорівнювали тому природному витворови, який дістанемо від корови — не могли заступити молока.

Та може і на се прийде черга. Власне тепер німецький учений винайшов спосіб роблення штучного молока з зерен рослини, що росте в Азії, головно в Хінах і зве ся по вченому Соя Гіспіда. Хінці і Японці управляють її як ми фасолю, або другі подібні рослини.

Давнїйше вже Хінці пробували витвором з неї заступити молоко, та се їм не вдало ся. Черга прийшла доперва на Европейця.

Щоби витворити молоко з зерна сеї піддають окремому процесови, при якім відділюють непотрібні части. До позоставленого додають топлений олєй, цукор сіль і ще дещо.

Се штучне молоко так подібне до природного, що годі его розпізнати, бо навіть значенія те масло і сир можна з такого молока мати.

Щоби надати сему штучному молокови натуральної сили поживности, при виборі додають молочних бакцилїв з коровячого молока.

До таких таке молоко можна виробляти таншим коштом, ніж купувати від молочарів.

Тільки одна шеста частина землї є справді залюднена.

Рідня все дорожча чим приятелі.

ГОРОЖАНИ МАНІТОБИ!

Як маєте яких приятелів в старім краю то прошимо Вас прислати нам їх адреси, як думаєте що ті люди бажали би прийти до сего краю. Провінцияльний департмент Рільництва вишле їм по

КНИЖОЧЦІ ПРО МАНІТОБУ.

В тих книжочках є інформації про рільництво фармерства в Манітобі. Там є много ілюстрацій з Манітобських фарм.

Горожани Манітоби повинні бути горді [illegible]

HON. GEORGE LAWRENCE
Minister of Agriculture and Immigration, Winnipeg.

ЛЕСЬ МАРТОВИЧ.

ВІЙТ.

У двох хатах, що тонуть у сусідстві канцелярії громадської, налякали ся в одній теля, а в другій пес. Теля бекнуло тай скочило прямо на пліт і було би пробило ся на колик, як би Анничка не вибігла з хати та не нагнала його на город. А пес гавкав і рвав ся з заніцюха, неначе побачив би чорта місячної ночи.

Такого ляку нагнав бідним звірятам війт, Степан, що в канцелярії заговорив страшно грубим і сильним голосом до радних. Як війт заговорив то двері дрожали, а вікна дзеленькали неначе від бурі. Самого війта боліли вуха від його питомих слів.

— Я вже не витримаю сеї біди! — гудів Степан. — Уже знов наложили на мене кару 20 левів. Просив я вас, панове радні, най я скину з себе оце чортівське (вібачте за слово) війтівство, та не мож у вас сего допросити ся. Тепер беріть та знов складайте ся на сю кару.

Радні поглянули один на одного тай крадьки захочували себе, щоби котрий казав. "Не наша провина й не ми маємо покутувати." Поглянув війт на радних і дораз порозумів їх думки.

— От куди воно! — сказав — тепер ви мене не знаєте, а як прикро, то пхаєте мене всюди на перед. За то, що заложили ми читальню — кара на мене; за то, що зробили вечерниці в читальни — кара на мене; за то, що скликали віче — кара на мене; а тепер за то, що рада ухвалила писати до урядів по руськи — кара також на мене.

Се почитував війт неначе вивчену лекцію. Радні поспускали голови, бо виділи, що правда по війтовім боці. Та ніхто з них не мав відваги пристати на те, щоби за війта заплатити, бо бони ся нарікали від других, що: "А дивіть, куме, через вас та ми тільки втратні."

"А ви собі се в лекси не майте" — загудів війт довершивши, що його слово переконало радних. — "От ідуть вібори; не віберете мене на вібірцю, то наложить староста кару, а віберете мене, то знов буде кара за то, що не голосую так, як староста хоче. Хіба мені враз із хрунями на пана голосувати!" —

Радні посумніли, бо чули правду Степанових слів, але ніхто з них не знав ніякої поради.

"Та же ми видимо, що біда" — зважив ся відозвати ся один із радних — "але скажіть нам куме Стефане, де нам тої поради шукати?"

— "Хіба в ворожки" — завважив один із молодших.

— "За пораду я вам нічого не скажу" — відповів війт — "бо я вже радив си всюди, де міг, тай ніхто мені ради не завав. Ходив я по адвокатах, ходив по комітетах; писав до Львова, писав до Відня, а староста таки мене карав тай карав. Був я вже в самого намісника у Львові та жалував си за таке й за таке мене староста карає, а намісник мені каже, то не правда, бо за таке не вольно карати! Тай радьте си тепер у кого хочете. Лиш я вам одно маю сказати, що гріх і за мене. Відки я маю за всіх поличники брати? Таже й ви, куме, Петре, тай ви, куме Василю, ви ще статніщі господарі від мене. Побудьте но й ви трошки війтом. Най буде в нас за рядом що року иньший війт, бо на одного то за тяжко.

Тепер усякий зачинав своє говорити, а всі годили си на те, що біда та що мужикови тяжко з панами бороти ся.

Ся нарада була би закінчила ся тим, що війтови позволили би пристати межи хрунів, бо галицькі політичні власти вже не одну громадську раду таким способом зломили. Але з багна того виратував їх, бодай на короткий час, Іван Хворостюк. Се був найстарший чоловік із радних, дуже штудерний і хитрий на розум.

"А моя рада така, говорив Іван Хворостюк хрипливим і слабим голоском. — "Коли вже кождий війт мусить бути караний, то треба так робити, щоби йому та кара не вадила. Я не туда говорю, аби за нього платили" — додав Хворостюк побачивши, що радні його зле порозуміли — "лиш я туда говорю, аби війт і мав кару й аби ніхто не платив її тай аби кара була заплачена.

Тепер радні зацікавились, перестали межи собою розмовляти та слухали вважно Хворостюкових слів. А Хворостюк відкашляв си й говорив далі:

— Ви мене питайте ся, чому наш війт боїть си кари, а я вам скажу: бо має відки заплатити, є на чім пошукати. А як би війт нічого не мав, то би ніякої кари не бояв ся." Добре кажу чи зле? — запитав си Хворостюк цілої ради.

— Правду кажете — відповіли всі гуртом.

— От так же й се — говорив Хворостюк; — віберім такого війта, що не має нічого, то й ніякої кари не буде боїти си. Але хто межи нами такий, що нічого не має?

Радні поглянули один на одного тай доповнили ся, що такого межи ними нема. Се вони сказали Хворостюкови.

— Я то вам вижу, — говорив Хворостюк — що на кождім можна пошукати кари. Але й на те є рада. Ви мене питайте си яка, а я вам скажу.

Іван Хворостюк підніс кулак до гори тай говорив поволи та з притиском кожде слово:

— Скиньмо ся, панове господарі, всі як ми тут є, з радних тай віберaймо нову раду. А до нової ради кладім нашого громадського пастуха, Петра Коваленка. А відтак віберaймо ми Петра Коваленка на начальника нашої громади. О така моя рада! — скінчив Іван Хворостюк і спустив кулак у долину.

Хоч як си рада здавала ся радним чудною й сьмішною, отже вони таки по довгім балаканю згодили ся на те, що Хворостюка треба послухати.

II.

Коли староста дізнав ся, що ціла рада зрезиґнувала, то не тільки нічого проти того не мав, але ще й утішив ся. Та громадська рада була в цілім повіті найтвердша тай при жадних виборах не йшла на руку старості. Староста бояв ся, що при сих виборах польський кандидат перепаде. Тим то мав надію, що як настане нова громадська рада й новий війт, то староста зможе вибрати таких виборців, яких йому треба.

Тому то староста заорядив вибір до громадської ради дуже скоро, так скоро, що громадяне бояли ся, що не зможуть вибрати Петра Коваленка до ради. Петро Коваленко нічого не мав тай ніякого податку не платив. Мешкав він собі на громадській толоці в соломяній буді.

Аби мав право бути радним, доніс війт до старости, що Коваленко побудував на громадській толоці нову хату та що повинен платити податок. Могло отже таке стати ся, що заки Коваленкови виміряють податок, то буде вже по громадських виборах. Але тут вийшло переслїдуванє громаді на користь. Через те, що ся громада все йшла при виборах проти польського кандидата, метив ся на ній податковий уряд при всякій нагоді. Тай сим разом польські урядники не позабули про свій патріотичний обовязок переслїдувати громаду. Таки незабаром виміряв податковий уряд Петрови Коваленкови домовий податок найвисший, який було можна.

А з Петром Коваленком отаке було:

У пристанськім лузі, що перед громадською толокою, із середи на четвер дер ся соловій цілісіньку ніч. Десь на зорях іздрімало си йому, але він усе був певний, що перший звістить днину. Тому повернув ся на галузці хвостиком до сходу сонця, приплющив очі й сховав головку під крильце.

Отже заспав.

Збудила ся зазуля, дивить ся, аж світає. Сама своїм очам не повірила. Аби соловій сегодня заспав?! — думала; — се не може бути!

Алеж ні: зорі поринають у голубім небі, тихий вітрець потягає, дерева стріпують зрошеними листочками: настає божа днинка.

Замахала з легка крильми зазуля, втворила дзюбок і: "кук..." не докінчила свою співанку. Думка в неї була така, що як що до чого (як іще ніби на день), то скаже: "Я собі лиш так... позіхала.

На голос зазулі прокинув ся соловій і таки задеревів на галузці. Ще йому так не лучило ся, аби зазуля його випередила. Скочив як попарений; обернув ся головкою до сходу сонця й сипнув не своїми голосами. Неначе хотів своїм лящанєм викинути всім із памяти те, що зазуля вже обзивала ся.

Засоромила ся зазуля, що втратила таку нагоду, аби перевисшити соловія, тай не кінчила вже свою співанку, але зачала її на ново.

Та зовсім без причини посперечали ся соловій із зазулею: ні він, ні вона не звістили днини, але зробив се иньший птах. Сим птахом був Петро Коваленко.

Він уже від пів години гейкав по лузі на корови й волики, відганяючи їх на толоку. Скакав за неслухняними телятами босими ногами через рови та чіпляв ся на корчі перетою, що мав її на плечах намість свити. Тримав торбину бо мав у ній пів хліба, три головки чіснику, пятеро яблук і трохи сира в капустянім листку.

Коли пригнав худобу на толоку, перша його річ була оглянути буду та позатикати соломою діри, щоби не ротікало. Відтак сів собі під буду, заклав ноги під себе, обернув торбину на придолок і виняв їду. Зняв капелюх, перехрестив ся та став харчувати.

Ледви сонце підбило ся в гору, а Петро Коваленко зїв чверть хліба й півтора головки чіснику, аж ось ідуть прямо на нього два присяжні. Один несе нову свиту, а другий чоботи.

Порівнялись: — Слава Богу! — Слава на віки!

— Ану Петре, взувай чоботи тай одягай свиту. Годі тобі все на толоці за худобою назирати. Іди трохи на село та меш вітувати — говорить один присяжний.

Петрови застиг хліб у руці. Роззявив рот, витріщив очи тай — мовчав.

Що один присяжний говорив, то другий договорював, а Петро таки нічого не міг розчовпати. Не було ради, мусіли присяжні на будучого війта таки добре накричати:

— Одягай ся, сякий такий сину, бо як тя спражу бучком тай шкіра тріснe!

Петро зложив руки на груди тай заговорив тремтячими губами: Люде добрі, змилуйте ся! Що це на мене за напасть? Чим я провинив ся ?

Присяжні на те не зважали: таки мусів Петро взути ся і одягнути ся.

Один присяжний лишив ся при худобі, а другий вігнав Петра на перед себе.

Від коли Петро жив, ще ніколи так не налякав ся, як того дня.

III.

І вибрали Петра Коваленка війтом, а він іще не розумів що з ним діє ся. Аж як дали йому громадську печатку, то тоді йому трохи в голові проясніло ся.

Старий війт, Стефан, мав до нього промову. Він не говорив, але бив Петра грімкими словами.

— Уважай, мой! Петре, вважай! Ти знаєш, що ти тепер?!

Петро спустив очи в долину.

— Ти тепер найстарший у громаді, — гримів Степан. — Що ти скажеш, так має бути, а всі тебе мають слухати. Але ти ніякої кари не бій ся, бо ти на те війт у нашій громаді, аби тебе карали. А як тебе покарають? Кажуть тобі гроші заплатити. А ти відки даш? Свити з тебе не возьмуть, бо громадська. Як своє відвітуєш, то маєш отут до канцелярії принести свиту й чоботи тай віддати назад громаді!

Тай Іван Хворостюк мав до Петра промову.

"А за громадою обстань!" — говорив Іван кашлявим голосом. — "Най тебе тепер ніщо не обходить, ти лиш собі дбай за громадою. Печатки нікому не дай, ані не дай свої руки на таке діло, що громаді шкодить. А при виборах голосуй завсіди на нашого мужицького кандидата. Не зрадь громади, аби й на ноги кражили."

"Бо зрадиш, то не маєш чого до села вказувати ся!" — доправив один молодший радний.

А Петро Коваленко так відповів:

"Я панове господарі, своє право розумію. Я маю служити громаді. Я був пастух, то пильнував людську худібку, най кождий скаже. Мені за худібкою так було жаль, як за рідною дитиною, не гріх і побожити. А тепер сам собі сужу, панове громадо, усічіть мені голову на порозі як гадині сорокатій, коли-б я громаду зрадив."

Так Петро Коваленко настав війтом, покинув свою буду тай перенїс ся на мешкане до громадського арешту.

IV.

Який із Петра Коваленка був війт? Ви виділи коли маленького котика, що кождого пса боїть ся? Але як такого котика притисне пес у куті так, що котик не має куди втікати, то він і очі видрапає псови.

Атак же й Петро Коваленко.

Він усіх бояв ся. Бояв ся кождого чоловіка, кождої баби, а може чи й не кождої дитини в селі. Про жандармів та панів то й згадувати нічого: їх кождий боїть ся, не то Петро Коваленко. — Та за те Петро Коваленко додумав ся до того, що він на те війтом, аби його кожда латка з міста нападала, а він щоби боронив ся.

Через ту вічну суперечку з панами в місті так роздратував ся Петро Коваленко, що може з жандармів або урядників хто й хотів із добрим словом до нього підійти а він усе таки нікому не вірив, та як лиш міг, робив на перекір.

Перад, бувало, прийде жандарм до села та жадає від Коваленка печатки, яко знаку, що відбув свою патролю. Та Коваленко не дав. Жандарм дивував ся:

"Чому не дасьте печатки" — говорив; — коли "кози не вірите, то прочитайте, що то на ніяку зраду."

"Е! Як би читати знав" — говорив Коваленко — "то я би панів не боян ся, лиш пани мене."

Не було ради з Коваленком. Приходила на нього кара за карою, а він тільки всьміхнув ся та приповідав:

Буду мені не зліцитуєте, свиту не заберете, а арешту не боюся, бо завдно мешкаю в арешті.

Незабаром прийшли вибори на посла. Староста наказав, аби кождий війт був виборець. Се Коваленкови й не треба було наказувати, бо громада вже давно постановила післати Коваленка виборцем до голосованя.

Став Петро Коваленко виборцем, дали йому карту голосованя, а громада вписала на карті руського мужицького кандидата. Як ішов Коваленко до міста, то йому наказували:

"А вважайте війте, аби пани вам картку не вкрали, або щоби не приписали польського посла.

Не треба було Петрови Коваленкови два рази наказувати. Пішов перед панів із таким завзятком, що як кара, то кара, як кримінал, то кримінал, а свого не попустить.

При комісії виборчій був і староста, були й комісарі, жандарми ще й пани з ради повітової. Видирали Коваленкови карту, пхали другу, якийсь його й по спині потяг, але Коваленко не подав ся. Не зламомив ся навіть на гроші.

Як прийшла на нього черга голосувати, то Коваленко виняв карту, розложив її тай тицьнув самому старості під сам ніс:

— Дивіть ся, пане старосто, що я голосую на руського посла.

Староста збентежив ся: Не можна показувати — казав — бо се тайне голосованє.

Я не маю з чим таїти ся — відрубав Коваленко — а ви, пани, вважайте, аби сьте голос не вкрали, бо як кара, то кара, як кримінал, то кримінал, а я свою не попущу!

Хоч викинули Коваленка за двері, але руський посол перейшов.

По виборах довідав ся староста, на який то спосіб став Коваленко війтом тай зараз його з війтівства скинув, а все таки Петро Коваленко хоч за такий короткий час прислужив ся громаді.

Громада за ті його заслуги дарувала йому свиту тай чоботи.

Пішов Коваленко назад пасти худобу та вже й забув за своє війтованє, лиш часом, як розлютив си на яке теля, то кричав:

Та ти, дурне теля, мене не слухаєш? Та же я громаді служив. Я бідний невчений пастух та обстав сильно за громадою. А щоби то було, як би я був учений тай маючий господар? Тоді я взяв би панків у кришц, що змикали би передомною, як теля з сїянок".

(Продовжене зі сторони 3.)

часу, бо брати Геровські в сьвідомости тяжкої провини висьмчили з вязниці до Росії. Отся утеча ясно доказує, що правду мав Тіса тоді, коли в угорськім парляменті сказав що Геровські агенти російського панславізму."

Наведена стаття мадярського органу се один з перших знаків, що сьвідомість російської небезпеки будить ся в Угорщині. Се особливо важне супроти факту, що суєтіна Румунія — така на небезпеку — наче неслая в огонь лише в ненаситну російську пащеку.

Всячина.

Дванайцять мільонів відшкодовання за зірване заручин.

Баронівна Уршули Варвара Колинцовська з Вісбадену внесла в Ню-Йорці позов проти зелізничого підприємця і мільонера Михайла Гурлея в Сан Люї о заплачене дванайцяти мільонів корон як відшкодовання за зломане приречення, що з нею оженить ся. Вона вготовила такий рахунок: 72.000 корон за видатки на подорож по Европі і Злучених Державах, коли то вона шукала Гурлея, який 29. липня 1912 р. в Парижи обіцяв з нею оженити ся; 120.000 корон за удержане дому; 48.000 корон за справлене одіня, 120.000 корон за оплачуване готелів; така сама сума за иньші видатки і 11.520.000 корон як винагорода за розчароване і зламане серце. Згадане сього незвичайного відшкодовання читає ся як який інтересний роман. Баронівна пізнала мільонера в Парижі і отримала від нього обітниці [illegible] в присутности її матери і брата. Вона вернула зі мамою до Вісбадену і одержала там лист від свого нареченого, в нім повідомив її він, що виїзджає до Бразилії, але вкороткім верне назад. В [illegible] Гурлей до баронівни лист з Сан-Люї і просив її прибути до Льондону, де він її ожидає. Вона поїхала туди з початком мая і застала телеграму свого нареченого, в котрій просить її приїхати до Ню-Йорку. Приїхавши до Ню-Йорку, дістала телеграму котра доносила їй, що Гурлей лежить в Сан-Люї хорий. Він вислав її 120,000 корон на кошти подорожі, обіцюючи вислати ще 48,000 корон, але сеї обіцянки не додержав. [illegible] Гурлей [illegible] від Ню-Йорку [illegible] до Вашингтону [illegible].

Кари в давних часах.

Сучасні люди не знають і не [illegible] тих кар, котрі [illegible] справедливість [illegible] за відповідне [illegible] Деякі кари з давніх часів [illegible] публично ударами [illegible] і говорили: Уста, ви обрежали, кажучи ті слова. Часом відличкане відбуло ся на вколишках. Виновники мусіли в упокоряючім одіню, із знаком кари на плечах або ший появляти ся перед ображеним і мандрувати через [illegible] до рогу. Шляхта і вільні несли голий меч, пенільники мотуз на ший; ті котрих засуджено на бить, несли в руках прутє або мітли. Для тих більшого покарання [illegible] чоловікови засудженому на повішене мотуза, собаку на рамени. Шляхтичі, що не були князями, але службою, носили на ший сідло, пенільники колесо від плуга, жінки камінь, як символ заслуженого укаменовання. Ізза на селі була карою для жінок, котрі били своїх чоловіків. Паль на судовій площі, до котрого припязували преступника і виставляли на публичне позорище, був звичайною карою для бігамістів, убійниць дітий а також для пекарів і різників що не важили як слід свого товару. Особлившим родом публичної кари був [illegible] сором для злочинців, богохульників, фальшивих грачів і розпусних жінок. Неговорений похорон, який справляли звичайно самовбійникам і єретикам, лежав в тім, що померших не виносили з дому через двері, але через діру під порогом і хоронили на роздорожах.

Промінї раду.

Промінї раду мають сильний фізіольогічний вплив на ростини і животинні організми. Що се свійство раду ми вже нераз писали. Тепер подає у Вестнику Знанія" проф. Орлов разом з п. Орловою зібрані факти радіо-активности. Досліди виказали, що під впливом раду богато бактерий гине. Кленарі доказав, що проміні раду вбивають навіть такі мікроорганізми, як туберкульозні і тифозні. Шефер і Фрідберг досліджали вплив промінів раду на культури бактерий холери і тифу. При ділані слабих препаратів раду на зелені ростини можна запримітити з початку звичайний їх ріст, одначе при дальшім діланю ростини поволи вянуть і стають гнилі. Коли піддати ділапю раду окремі листки, вони жовкнуть і відпадають. Зерна ростин під діланем раду не сходять.

Один учений відшив ділапю раду різні насікоми. До 24 годин дістаділи вони параліж і гинули в два-три дни потім. Піддаване ділапю раду також яйця різних насікомих, примір комарів, показало ся, що вони [illegible] в тих самих умовах [illegible]. Роблено також досліди [illegible] животинами. Предметом дослідів були щурі, кролики і морські свинки. При сильнім ділапю препарату раду животини гинули до 10 днів.

Про ділане раду на людський організм нам мало відомо. Заходить питане, звідки бере рад свою енергію? Запас енергії раду заключає ся внутрі самого атому і виділюване її є обусловлене розпадом атому. Розпадаючись, рад виділює окремий газ, який називає ся еманацию раду або нітоном. До сеї пори еманацию удавало ся дістати лиш в незначній скількости. Якби удало ся дістати всего одну літру сего газу, то ніяке начинє не могло би його видержати, а кожда річ розпрнла ся би і розпалила ся би від діланем сеї енергії, яку виділила би еманація. До раду належить велика будучність. Вже тепер є він предметом спеціяльної опіки держав. В Росії найдено радіо-активні мінерали в Фінляндії, на Уралі, в Енісейській губернії і на Східнім Сибірі.

Проміні нищення.

Італійський інженер Улїві винайшов апарат, котрим при помочи певних електричних промінів можна знищити кождий металевий предмет, в якім находить ся експльодуюча матерія. Значінє сього винаходу очевидне: ним можна знищити всякі воєнні інструменти, всі склади амуниції, коротко всьо, що містить в собі експльодуючу матерію. Улїві студиював перед в Фльоренції, відтак в Німеччині, а тепер заложив собі лябораторию для фізикальних дослідів в Енглії в Франції. Тут зробив він свій винахід який оснувсь на приміненю інфра-червоних промінів і їх особливих прикмет. Коли іменно Улїві робив експерименти, він фалї (несьвітячих) інфра-червоних промінів сонця ізолював, відкрив, що ті фалі викликують на певне віддалене динаміт електричні явища. Він прим. переконав ся, що в недалекій від лябораторії кінській стайни виходили з кінських [illegible] електричні іскри, коли він робив експерименти. Се привело його на думку, щоби при помочи інфра-червоних промінів викликувати на означене віддалення також експльозию експльодуючих материй. Винайшов апарат, який в [illegible] з страшними [illegible]. Він складаєсь з двох частий: з апарату, [illegible] електричні фалї, [illegible] інфра-червоні проміні. Цей апарат [illegible] ходять ся електричні батерії. Він функціонує так: Електричні проміні [illegible] в певнім просторі; коли [illegible] натрафляють на метали [illegible] проміні, так звані "поворотні фалї", котрі як-раз доказують існованє металю. [illegible] Улїві [illegible] означати [illegible] як також віддалене, в якім він знаходить ся. [illegible] Улїві [illegible] що викликує інфра-червоні проміні і бере на [illegible] металю, котрого положене [illegible] значене. Тепер [illegible] раз те саме [illegible] в кінській стайни [illegible] інфра-червоних промінів [illegible] в металю, на котрім [illegible] електричну іскру, [illegible] матерію.

У Франції і Англії [illegible] вже Улїві з своїми проміньками, як він називає М-проміньми, численні проби. Сими [illegible] робив він проби також в Фльоренції, де своїм апаратом спричинив з віддалення 17 кільометрів експльозію кількох мін, що знаходили ся на горі Арно. В два дні пізнійше повторив Улїві свій експеримент з успіхом перед численними фаховцями, офіцирами і комісиєю, висланою з Італійського міністерства війни. Улїві займає ся тепер уладженим апарату, який ділав-би на віддаль 100 кільометрів.

Як хлоп віддав панови панщизняні буки.

З села Курян бережанського повіта (в Галичині) пишуть до львівської "Свободи": В нашім селі стала ся цікава подія в "день свободи." Сивий дідусь Нилип Бабій, що має 70 літ, пішов по воду на фільварок дідича Вольфорта. Коли вертав ся з водою, на дорозі злибав його дідич Стах Вольфарт і кинув ся на старця з палицею та з криком: "Ти стара сьвиньо, як ти же тутай [illegible] брань воду!" тай вдарив його три рази палицею. Отсей старець, котрий бран буки ще за небіжки панщини, витягнув коромесло і дав кілька разів дідичеви по плечах так, що панок загубив капелюх і рукавички в болоті та [illegible] ногам змати. "І може старий бук би ще дальше бив, але він молодий, бо ледво має 25 літ, тай добре втікав. Люди, що були сьвідками тої події, [illegible] старого, за що він так [illegible] гей би яку худобину [illegible]. "Нині минає 66 літ як [illegible] на панщині, а акуратно [illegible] від того часу, як його [illegible] мене на панщині, а я тепер віддав йому своє."

500 кільометрів на годину.

З Льондону доносять про винахід нової повінної "зелізниці", яка має зробити 500 кільометрів на годину. Французькому винахідникові Башелетови, який від довших літ [illegible] працював над винаходом електромагнетичної повінної "зелізниці," удало ся [illegible], а проба з тою новою машиною [illegible] всіх фаховців. Вагон "зелізниці" в формі сталевого циліндра, порушуваний силою магнетно-електричною, порушає ся в віддаленю около 20 центиметрів від шини, що йде під возом, опертим на [illegible] на оборотовім колесі, в наслідок чого тертє ослаблюєсь ся до остаточности. Спеціяльна [illegible] форма має [illegible] так сильно опір воздуха, що віз доходить без труду до скорости 500 кільометрів на годину. Се значить, що віддалене між Віднем а Берлином можна би перейти протягом двох годин, а між Парижем і Петербургом в десятьох годинах. В часі бігу віз порушає ся між шиною а електричним проводом, котрим допускають електро-магнеси, [illegible] в віддалених що 25 метрів, в формі перстенів.

Коли отсей новий винахід не заведе надії і ожидань, то в найблизшім часі зовсім змінить ся вигляд комунікаційних средств на сьвіті.

Число уродин на землі.

Один англійський статистик задав собі працї і обрахував, що на рік родить ся 36 мільонів дітий. Кождої минути родить ся 70. Коли би всі ті діти зложили в колиски то окружали би нею цілу землю. Коли би мами з дітьми на руках хотіли би перейти поперед одного чоловіка на минуту мало би переходити 20, а на годину 1200 — то той похід скінчив би ся за 6 літ. Останні діти мали би 6 літ і могли би вже самі ити.

Пиянство в Злучених Державах.

В р. 1913 видав нарід в Злучених Державах на алькогольні напитки $1,724 мільонів доларів т. є о 100 міл. дол. більше ніж в р. 1912. З сего припадає 999 міл. дол. на пиво, 590 міл. дол. на горілку, а 134 міл. дол. на вино. Пересічно припадає на кождого Американця 22 гальона алькогольних напитків т. є о 3 гальони більше ніж перед 10 роками.

Найбільша книга.

Найбільша печатана книжка знаходить ся в Китаю. Напечатано її на початку XIX. в. на приказ китайського цісаря який приказав зібрати все, що було важне в китайській літературі і науці. Ся книга містить ся в цісарській бібліотеці, в окремій кімнаті, а сам творить велику бібліотеку бо складає ся з 5.020 томів. Сам зміст книги і показник займає 20 томів. Ціла книга обіймає 426.201 карток, або 832.408 сторін а букв 153 мільони. Книгу напечатано лише в 100 примірниках. Один примірник коштує 17.000 доларів. Заголовок сеї найбільшої в сьвіті книжки по хінськи звучить: "Тушу-чі[illegible]"

Сьмілий напад на поїзд.

Недалеко міста Сейт Люїс, Мо., на стації в Метсон, всьло незамітно двох рабівників до [illegible] поїзду [illegible] Канзас і Техас. [illegible] дістали ся [illegible] машини і з револьверами в руках [illegible]. На їх приказ машиніст і [illegible] рабівники [illegible]. Коли рабівники [illegible] приказали задержати машину і розпочали своє діло. Динамітом висадили [illegible] касу, забрали всю готівку та [illegible]. Діло [illegible] недалеко берега Міссісіпі і тому здогадують ся, що рабівники втікли човном. Дирекция зелізниці визначила 1,000 дол. на нагороду за зловлене злочинців.

Заговір на житє німецького цісаря.

Поліцая в Берліні, в Німеччині арештувала в середу 8 с. м. предсідателя і всіх членів сербського студентського товариства і переведа в їх мешканнях ревізию, котра дала [illegible] висліди.

Виявилось що між Сербами був загально-сербський заговір до котрого належало много Сербів, мешкаючих в Берліні.

Перед кількома місяцями одержала поліция в Берліні відомість зі Сараєва, що приготовляє ся заговір на житє цісаря Вільгельма. По атентаті на австрійського наслідника престола пригадали собі той лист, на котрий давнійше не звернули уваги і розпочато слідство. Арештовані твердять, що їх товариство є чисто наукове, а не політичне.

Еміґранти Злучених Держав повертають з Канади.

Зі справоздання секретаря праці Вілсона показуєть ся що число горожан Злучених Держав, котрі виемігрували на стало до Канади, сильно зменшає ся. Був час коли тутешнє правительство з тривогою гляділо на еміґрацію зі Злучених Держав до Канади. Статистичні числа за послідні два роки виказують, що не лише еміграція зменьшає ся, але також число повертаючих значно зростає. В р. 1912 виемігрувало зі Злучених Держав до Канади 97,951 Американців а повернуло 38,317; в р. 1913 виемігрувало лише 68,-396ь а повернуло 41.127. Се є доказом, що хоч в Злучених Державах настали тяжші часи то і в сусідній Канаді не луч-ше.

20 КНИЖОК

Кожда инша, і додатку 200 образків пішлемо Вам

ЗА 1 ДОЛЯРА!

Пішліть доляра через моней ордер або пішліть в листі паперового доляра на таку адресу: **"Добра Новина", Львів улиця Сикшинського ч. 83.**

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН.
Дентист.

котрого заряд сей часопись рекомендує Сотни людий скористали з нагоди знижених цін за направлюване зубів.

ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.

Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

Витягаємо зуби без болю. Маємо прирядн за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що [illegible]

Наша адреса: [illegible] Winnipeg, Man.

ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

П. П. АЛЕХНО.

Русько-Польский заклад фотографічний, поновний і погребний. — Автомобілі для найму, карити на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу

376 Selkirk Ave.

Телефон: St. John 1794. WINNIPEG, MAN.

Приймаєсь передплату на "МУЖИЦЬКЕ ВИДАВНИЦТВО".

Бібліотеку найкращих творів найславнійших чужих і наших письменників, яка виходить два рази на місяць кождого 15-го і 30-го. Кожда така книжка містить для себе цілість і є прикрашена портретом автора та згадкою про нього.

Передплата на "Мужицьке видавництво" виносить річно для Канади два долари.

Замовленя і гроші посилати на таку адресу: **"Мужицьке Видавництво" в Коломиї, ул. Новіцького.** ч. 21. (Austria — Galicia).

Нещаслива пригода.

В Кривчу горіш. борщівського повіту, у латинського пароха Даюдавицького стали в ночи 22 м. м. жерти ся пси на його огороді. Парох зірвав ся з ліжка, взяв стрільбу, набиту грубим шротом і отворив вікно тай вистрілив, щоби з огорода виполошити собак. Але рівночасно і наймит ксьондза вийшов в город выганяти собак і стріл був такий нещасливий, що пішов в ухо наймитови, бо парох стріляв на нього зад[illegible]. Наймит [illegible] на місцї, був жонатий і лишив 7 дітий та жону. [illegible]

Невідома самовбийниця.

В вівторок дня 23 м. м. [illegible] Невідома самовбийниця се ще молода жінщина, бо числить около 20 літ.

Як будує ся барикади?

(Анекдота з француської революції).

Один соціялістичний парижський радний міста [illegible]. Коли вже хочете будувати барикади — сказав він до інженерів — то будуйте бодай після правил штуки і сипте щебіль на камінє а не кидайте камінє на щебіль". Сі слова [illegible] того радного [illegible] одна парижська часопись [illegible] анекдоту з часів революції 1848. Тоді [illegible] професор математики [illegible] "Будівничі" [illegible] роботи [illegible] їх блуди. Про школу забув, зате виказав на улиці з великим знанєм річи як треба будувати барикаду, щоби вона була добра і відповідала правилам математики. Революціонери слухали його з увагою і приміщали ся до його вказівок. Між тим заприміти професор одного революціонера, що стріляв до жовнірів, але не вмів влучити. Він не мав ще ніколи оружя в руках, для того попросив революціонера, щоби позволив йому на кілька хвиль стрільби: він хотів раз переконати ся, чи потрафить стріляти. З математичною докладностию міряв професор і з математичною докладностию влучив одного жовніра. Коли відтак віддавав стрільбу революціонерови, сей сказав вичудований: "Ні, задержіть стрільбу! Ви вмієте далеко лише стріляти, як ми [illegible] що ви боретесь по нашім боці!" В тій хвилї отвиш ся розсинний професор: "Боже — сказав він, кидаючи від себе стрільбу — що я зробив?! Таж я переконаний монархіст!.."

АТЕНТАТИ НА КОРОЛІВ І ПРЕЗИДЕНТІВ.

В останних 50 літах виконано на коронованій або державні голови такі атентати:

1865 р. 14 цьвітня замордовано президента Лінкольна в Вашингтоні. — 1866 р. 16 цьвітня був атентат Каракасова на царя Александра в Петербурзі. 1867 розстріляно цісаря Максиміліяна в Мехіку. 1867, в червни, атентат Березовського на царя в Парижи. 1868 прийшло замордованє князя Сербії. 1869 атентат на віцекороля Египту. Новий атентат на Наполеона III. в Боа де Булон. 1872 атентат на королеву Англії. — Атентат на короля Еспанії. 1875, 5. серпня замордовано Морено, президента республики Еквадор. 1877, 21 цьвітня замордовано президента республики Парагваю. 1878, 11 мая атентат Геделя на цісаря Вільгельма; 2 червня атентат Нобілінга, 25 жовтня атентат Монкасіса на еспанського короля Альфонса. 17. листопада атентат Пассанатеса на італійського короля Гумберта. 1879, 14 цьвітня атентат Соловьва на царя Александра; 2 грудня невдалий атентат на того самого царя; 12 грудня атентат Отеро на еспанського короля Альфонса і королеву [illegible]. 1880, 17 лютого атентат у Петербурзі на царя Александра. 1881, 13 марта замордовано царя Александра II. в Петербурзі. Замордовано президента Саді Карнота через Італійця Касеріо в Люні 24 червня 1894. [illegible] італійського короля Гумберта 22 цьвітня 1897. Президента Уругваю Борду замордовано 25 серпня 1897 [illegible]. Убийчий напад [illegible] на грецького короля Юрия 26. лютого 1898. Австрійську цісаріву Елисавету замордовано 10 вересня 1898 в Женеві [illegible]. [illegible] 25 липня 1899 р. 1901 замордовано президента Злучених Держав Мак Кінлея. 1903 замордовано в Білгороді короля Александра і королеву Драгу. 11 червня 1908 замордовано в Лісбоні короля Карлоса. 23. лютого застрілено президента Мехіка Мадеру. 18. марта 1913 застрілено в Солуни грецького короля. 22. червня 1914 згинули в Сараєві з руки убийника наслідник престола архикнязь Франс Фердинанд і його жінка.

Пригода артистки з зубами.

Весела сцена розграла ся перед кількома днями на Миколаївськім зелізничім двірци в Петербурзі. Оноді вечером прибула на дверець знана [illegible] кабаретова артистка Е-ди Р., маючи намірене відбути малу прогулку до Москви, куди запросив її один тамошний мілїонер. Сейчас по появі викликала вона серед численно зібраної публики велике заціканене, бо й знали в цілім столиці не лиш з прегарних товарів, але також з незвичайної краси, а передовсім з чудових сніжно-білих [illegible] зубів. Коли усьміхнена і весела проходжувала ся по пероні, [illegible] від екзекутора [illegible] котрий йому зоворишив, щоби [illegible] придержав артистку, або щоби [illegible] відібрав [illegible] вигучні зуби. [illegible] подав на голос, обертаючись до заінтересованої численної публики, що панна Р. взяла від нього гарні зуби, прекрасний архитвір штуки, котрими очарувує своїх обожателів, але досі не заплатила за них ані сотика. Не могучи дочекати ся своєї належитости [illegible] зубів. Супроти сего незвичайного жаданя екзекутор став безрадний, бо досі не інтервеніював в подібнім випадку, ані інструкції не містили відповідних приписів. Остаточно однак [illegible] жадання дентиста і [illegible] без результату. Заплакана артистка серед загального сьміху опустила поспішно перон і вернула до дому; її [illegible] вже всяка охота до прогульки [illegible] приємности.

Деревляні капелюхи.

Вже не лиш наші [illegible] мають прав носити комічні і незвичайні капелюхи... Подібно женщини, вкладають собі на голову різні фантастичні [illegible] так тепер і мущини [illegible] для себе [illegible] фантастичний капелюх... деревляний. Ся мода йде до Европи з Англії. Новомодний капелюх має вид спорової шапки, зроблений з лика. Має бути дуже легкий, чим голови не чує ся його майже на голові. Його носить вже богато молодих Англійців, а [illegible] Лондону без [illegible] голови. [illegible] з найбільшою гордостию капелюшник [illegible] фабрик [illegible] останних часах була [illegible] мода [illegible] тисячами [illegible] капелюшники [illegible] король. Едвард 7-ий [illegible] хотів впровадити солом'яний циліндер, [illegible] не вдало ся [illegible] показати ся на улицях [illegible] голови. Тимчасом [illegible] деревляних капелюхів [illegible] від початку [illegible] ся спасенний для фабрикантів і капелюшників. Їх [illegible] тепер сотками, а навіть тисячами, раз задля їх надзвичайної легкости, а по друге й задля низької ціни. Чи приймуть ся на довше, покищо ще не знати.

Десинфекцийне діланє запахів.

Довершні досліди в інституті Пастера в Парижи виказали, що різні бактерії гинуть під впливом запаху етеричних ростинних олійків. Найбільше успішними в тім напрямі оказали ся олійки з цинамону, гвоздиків, [illegible], мятки, кедрового дерева і т. п. Вже по кількох мінутах гинуть під їх впливом бактерії, одинак з правила гинуть вони що-йно по кількох днях. Сі досліди годять ся вповні з доказами проф. Єгера. Власне тепер в місячнику, [illegible] виданнім згадує проф К. І. [illegible] про ті досліди. Вже давно [illegible] що в тих околицях Франції, де годують цвіти, майже зовсім не виступає чахотка [illegible] що від давна приписують [illegible] впливови запахів [illegible] на людські легкі. В. П. [illegible] недавно, що [illegible] робітники в перфумерних [illegible] майже зовсім не хорують на груди. [illegible] але має глибоке значіння, а так гігієнічне. [illegible] в деяких околицях [illegible] екзалитової дерева [illegible] здоровних.

Російська рука?

"Діло" писало:

З жерела що-до автентичности якого не можна мати найменшого сумніву, одержала наша редакція відомість, що в О-[illegible] вже на тиждень перед атентатом розносилось і радісно [illegible] серед тамошних російських націоналістичних кругів — [illegible] Фердинанд замордований. Інформатори наші — [illegible] всі перебуваючі у Львові російські [illegible] з ними [illegible] мали нагоду стрічатись, [illegible] престола, [illegible] Росії вважали небезпечним [illegible] російського [illegible] кермувала [illegible] російська рука...

[illegible] плакать, [illegible] бачить...

Т. Шевченко.

ІЛЮСТРОВАНА УКРАЇНА

одинокий ілюстрований журнал українських родин, посьвячений літературі, критиці, малярству, архітектурі, пластиці, народній штуці, театральним справам, музиці, українській мінувшині, етнографії, і фізичному вихованю.

Містить також описи подорожий, огляди українського життя і т. д.

Ілюстрована Україна є журналом безпартийним — всеукраїнським.

Ілюстрована Україна ведена на взір великих ілюстрованих журналів, здобула собі по першім році свого істнованя велике признанє серед нашого народу.

В Ілюстрованій Україні співробітничать найкращі літературні, наукові, і публіцистичні сили.

ДАРОМ БІБЛІОТЕКА ІЛЮСТРОВАНОЇ УКРАЇНИ.

В 1914 р. приступаємо до постійного виданая бібліотеки Ілюстрованої України. Вийде в тім році 4 томи бібліотеки (2 повісти 1. наукова розвідка і великий альбом українського Львова).

Всі передплатники Ілюстрованої України дістануть видання бібліотеки **даром.** Річна передплата $2.00.

Ілюстрована Україна виходить два рази у місяць — **великими зошитами у Львові ул. Руська ч. 18.**

ФІЛІЯ ІЛЮСТРОВАНОЇ УКРАЇНИ В ВІННІПЕГУ КАНАДА.

З початком 1914 р. отворилисьмо для Канади і Америки філію редакції, адміністрації і експедиції Ілюстрованої України в ВІННІПЕГУ під управою п. І. Петрушевича. Всіх наших передплатників і прихильників просимо присилати передплату до філії і там звертати ся у всіх иньших справах.

Всі передплатники будуть одержувати часопись з філії.

Адрес філії:

Ilustrowana Ukraina,
590 Pritchard Ave., Winnipeg, Man.

"УКРАЇНСЬКА ХАТА"

літературно-критичний, громадський український місячник.

Заданем Журнала "Укр. Хата" є — по можливости повне осьвітлюванє процесу ідейного, духового житя України а методою викривання основних моментів національности, що є основою всякої живої творчости. Література займе перше і найповажнійше місце на сторінках журнала.

Крім того "Українська Хата" обслугуючи інтереси української інтелігенції буде відгликати ся на всі важнійші громадські події українського і сьвітового житя, а також на розвій мистецтва (штук красних) в ріжних проявах.

Журнал "Українська Хата" має відділи: **літературний — критичний — науковий — публіцистичний — мистецький — бібліографічний — і літературна хроніка котра буде занотувати всі новини українських видань.**

Журнал виходити ме при кінци кождого місяця, розміром не менше 64 сторін друку, міцно зброшурованими книжками.

Передплата до Канади виносить: на рік два доляри і пів, на пиврік доляр і пів.

Передплатити і добути журнал "Українська Хата" можна: в Головній Конторі журнала — Київ, Ділова 4, Росія; — також: в Букарни Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10. Австрія.

Замовляюча картка на „Канаду".

Ruthenian Publ. Co. Ltd.,
261 Fort Street, Winnipeg, Canada.

Прошу [illegible] „Канаду" [illegible]

Ім'я [illegible]
Адреса [illegible]
Почта [illegible]

[illegible] на адресу: „CANADA" 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ШЕРИ

В РУСЬКІЙ ВИДАВНИЧІЙ СПІЛЦІ

яка видає

руську тижневу часопись **"КАНАДУ"**.

Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить $25.000

Шери продають ся по $1.00 (одному долярові) [illegible]

Кождий Русин повинен купити собі шер нашій Спілці і стати [illegible] нашого видавництва та інтересуватись його розвоєм.

По всякі інформації пишіть на адрес

„CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

Шиpіть і передплачуйте часопись **"КАНАДУ"**.

Передплата виносить тільки $1.00 на рік.

Dr. B. GERZABEK

Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Salter в Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 8-10 вечером. Telephone: St. John 806 як також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпиталю під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

БАЙКИ ДЛЯ ДІТИЙ.

М. Гоголь
ПЕРЕКЛ. А. Н... КИЙ

РІЗДВЯНА НІЧ.
(Дальше.)

Сьміх надгороджував пустія. Маленькі віконця відчиняли ся, і сухорлява рука старухи (які лиш одні поруч зі старими дідами зістали по хатах) витягала ся з них то з кільцем ковбаси, то з куском пирога. Парібки і дівчата на випередки підставляли свої мішки і ловили добичу. В однім місці парібки обійшовши крадьки окружили гурток дівчат шум, галас, крик: один кидав снігом, другий вирвав мішок з всякою всячиною. В иншому знова місці дівчата ловили козака, підставляли йому ногу, а він разом з мішком летів стрімголов у сніг. Здавало ся що цілу ніч без відпочинку готові були перевеселити ся. А ніч, наче нарочно ставала теплійшою. А сніг від сяйва місяця здавав ся ще білійший.

Коваль пристанув зі своїми мішками. З товпи дівчат йому зачув ся тоненький сьміх Оксани. Всі жилки у нього задріжали; кинувши об землю мішками, так, що надходячий ся на споді дяк аж охнув а голові икнуло ся на все горло, побрив він з одним тільки малим мішком на плечах разом з юрбою парібків, що йшли слідом за дівчатами між якими йому почув ся голос Оксани.

"Так, се вона! Стоїть як пава, та чорні її очи огнем сяють. Їй розказує щось один з парібків; видно сьмішне щось, бо вона регочеть ся". Майже зовсім несьвідомо протиснув ся коваль крізь гурт і станув біля неї.

"А, Вакула, ти тут! Здоров був!" — сказала красуня з тою самою усьмішкою, яка звесїгли майже зводила з ума Вакулу. "А много наколядував? Т, та лиш таке мале мішка! А черевики, що носить цариця, чи дістав? Добудь черевики, з вийду за тебе заміж..." І засьміявшись побігла з юрбою дівчат.

Наче вконаний стояв коваль на одному місці. "Ні, не можу сил не стає більше" проговаряв він наконець. "Але, Боже мій, чому ти така чортівськи хороша? Її очи, слова... ну так і пече, і пече і пече... Ні не сила перемочи себе. Пора вже покінчити. Пропадай, душе! Піду, втоплю ся в полонці і поминай як звали!"

І рішучими кроками пішов у перед, дігнав дівчат, зрівнав ся з Оксаною та сказав ій твердим голосом: "Прощавай Оксано! Глади собі якого хочеш жениха, а мене не побачиш уже більше на тому сьвіті".

Красуня станула здивована хотіла щось сказати, але коваль лиш махнув рукою і побіг.

"Куди, Вакуло!" кричали парібки, бачучи біжучого.

"Прощавайте, братя!" крикнув в отвіт їм коваль. "Дасть Господь, а побачимо ся на тамтім сьвіті, бо на тім вже вам в купі не гуляти! Скажіть от цю Кіндратови, хай відправить панахиду по моїй грішній души. Я грішний, за мірськими ділами і не обмалював сьвічий до ікон Чудотворця і Матери Божої. Все добро, що найдете в моїй скрини, віддай в перков. Пращайте!

Проговоривши се, коваль опять став бічи з мішком на спині.

"Він вовсе здурів", гомоніли козаки.

"Пропаща душа!" набожно прошепотіла проходивши мимо старуха: "хиба піду по хатам розказувати, як повісив ся коваль".

Тимчасом Вакула побігши часочок, станув, переводячи дух. "Та куди я, дійсно, біжу?" погадав: "наче направду вже все пропало. Попробую ще один спосіб: піду до Запорожця Пузатого Пацюка. Він, повідають, знає ся з усіми чортами і все може зробити, що лиш захоче. Піду; душі чи сяк чи так прийде ся усе таки пропадати!"

Від тих слів чорт, що досіль лежав в мішку без наймечного руху, аж заскакав з утіхи; але коваль подумав, що він якось зачіпив десь мішком і через се він так заскакав: тому лопнув здоровим кулаком по мішку, закдав собі його на плечі і рушив в дорогу до Пузатого Пацюка.

Сей Пузатий Пацюк дійсно був колись Запорожцем; але чи його за щось вигнали відтам, чи він сам утік — про се ніхто не вмів нічо сказати. Да що уже, літ з десять або пятнайцять, як він поселив ся в Диканці. Спершу він жив наче дійсно на Запорожу; нічого не робив, спав три четвертини дня, їв за шістьох косарів а випивав за одним духом майже ціле ведро горілки: впрочім було у нього всему то му де і поміститись, бо Пацюк не дивлячись на малий ріст, був кремезний. Притім шаравари, які він носив, були такі широченні, що який довгий не зробив би крок, а ніг його ніколи не було видно: Здавало ся, що се ціла горальня суне вулицею. Можливо, що як раз тому дали йому прізвиско Пузатого. І не минуло і кілька неділь від його приходу в село, а вже всі знали, що він характерник. Бувало, лиш хто дечим захорів, то зараз призивали Пацюка: а Пацюкові треба було тільки пошептати декілька слів, а недугу наче рукою відняло. Або було, що проголодавший ся дворянин подавив ся рибячою кісткою, то Пацюк знав так штудерно вдарити його кулаком в потилицю, що кість відправляла ся, куди її слідувало не вдіявши ніякої шкоди дворянському горлови. В послідні часи рідко його можна було де видати. Можливо, що причиною тому була його лінь, а можливо, що з кождим роком ставало для нього тяжше пролазити крізь двері. Тоді христіяни, як мали до нього якусь потребу, мусіли відправляти ся таки до нього в хату.

Коваль не без трепету відчинив двері до його хати і побачив Пацюка, як він сидів на полу по турецьки, перед каджом, на котрій стояла миска з пирогами. Та миска, наче на вмисне, стояла нарівні з його ротом. Не рухаючи ніодним пальцем, він легко наклонював голову до миски і хлептав сметану, в ряди - годи потягаючи зубами по пирогови.

"Ні", подумав Вакула, сей ще більше лінивий, чим Чуб, той по крайній мірі їсть ложкою, а сему не хочеть ся навіть і руки підняти!"

Пацюк певно дуже був занятий пирогами, бо, здавало ся, зовсім не замітив приходу коваля, котрий, ледви переступивши поріг, віддав йому низький поклін.

"Я прийшов до вашої милости, Пацюче", сказав врешті Вакула, знова низько кланяючи ся.

Товстий Пацюк підняв трохи голову, і знова почав тягти зубами пирога.

"Ей, не в гнів вам кажучи" почав, набираючи відваги коваль, "... я почипаю про се річ не тому, щоби нанести вам яку обиду, — приходите деяким свояком чортови".

Проговорюючи ті слова Вакула сам налякав ся, гадаючи що ще таки висказав ся обидливо і вже ожидав, що Пацюк хватить бочілку разом з мискою, і пішле їх йому просто в голову: і тому відступив кілька кроків назад і закрив ся рукою, щоби горячі пироги не попадали йому лице.

Але Пацюк лиш глянув і знова почав тягти пироги.

(Дальше буде.)

СМІШНЕ.

Галицькі зелізниці.

Подорожний: Пане кондуктор, тут написано, що сей віз для тих, що не курять, а тимчасом повно тут диму з цигар і люльок.

Кондуктор: То дуже добре, не потребуєте курити, тільки спокійно сидіти і віддихати.

Підслухане.

— Так ти вже оженив ся, а я прoсе навіть нічого не чував! А чи бодай щасливо?

— Чи щасливо? — розумієть ся! Но тижни втікла мені жінка.

У доктора.

— Ну, дихайте вільно — повними грудьми... ну?...

— Що з вами, пане доктор? Змилуйтесь! За теперішних часів, хиба можна дихати, та ще до того вільно?!

На злодієви шапка горить.

У когось упряж украли, і як не допитували ся, не знайшли винуватого. Ємішли ся старшина і звелів зібрати ся всій громаді. Зійшли ся. "А що-ж, — питає старшина, — усі зібрали ся?" — "Усі!" — "А той тут, упряж украв?" "Тут", крикнув злодій. Так і найшли винуватого.

Мус — великий пан.

— Кумо, сегодня неділя, а на що ви убрали такі дриптиві черевики?

— Говоріть, мусілам вбрати такі, бо нові подерли ся.

Фільософія дитини.

— Пощо що рана мене мама так дуже миє водою, коли потім знов сейчас витирає на сухо?

Між циганами.

— Тату, я знайшов рукавичку.

— Ну, що тобі по одній рукавичці?

— Коли на другій той пан ще сидить.

Між учениками.

Гриць (до Павла): Ти ухачу з довгими ухами!

Павло (до Гриця): То правда, що я як на чоловіка маю задовгі уха, але ти як на осла то маєш за короткі уха.

Між дітьми.

Малий Петрусь (дивить ся на образ, що представляє Адама і Еву в раю): Ану скажи, Стефане, котрий-то Адам?

Стефан: Або я звідки знаю? Вони не повбирані, то не можна пізнати.

Материні діти.

Одна жінка гнала ослів до води. А зустріли її хлопята тай хотіли з неї поглузувати, що вона ослів жене і кажуть:

— Добрийдень тобі, ослича мати!

— Добрийдень, мої діточки! — відказала жінка.

Хлопята засоромились, бо жінка хоть і чемненько, та їх дурними назвала.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініяльних земель або в суб-агенції дістриктовій. Брати гомстед через повномочія можна брати в всякого місцевого агента домініяльних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гометедовець може мешкати на фармі не менше як 80 акрів не дальше як 9 миль від гометеду — на певних умовах. В всяким випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді, ні. Коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістриктах гометедовець може примощити чверть секції сусідуючої з його гометедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гометед) і пятьдесять акрів обробити.

Гометедовець, котрий покористував ся правом одержаня гометеду і не може взяти примщини, може купити гометед в певних дістриктах в цілі 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути з меншена тоді коли земля є коржовата або камяниста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

СЬВЯТКУЙТЕ 100 ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ УРОДИН ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і перворядної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино кваргова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанием
Alexander Roshko.
175 HENRY AVE. PHONE MAIN 1757. WINNIPEG, MAN.

Alex Calder & Son

Банкері і Корабельні Агенти

найменьшого сумніву істнує вже 32 роки управляючи своїм бізнесом в північній части МЕЙН улиці. Теперішне їх поміщене знаходить ся на 663 Мейн і є найкращою сего рода інституцією в Західній Канаді.

Членами сеї фірми є: Alex Calder і його син п. A. B. Calder.

Колдері мешкають у Вінніпегу вже 36 літ.

Старший член сеї компанії, Алекс Колдер, бувший радний міста Вінніпегу, є добре звісний зі свого знакомства з Сініпрською компанією.

Молодшим членом є п. А. Б. Колдер, котрий занимав визначний уряд між урядниками Сініяр компанії через 30 літ, будучи, головним агентом в ріжних містах Сполучених Держав, а тепер працює з батьком в банковім і перевозовім інтересі.

Члени фірми Калдерів є головними агентами для ріжних корабельних компаній між иншими і одиноку компанію, котрої кораблі курсують між сим краєм а Полудневою Америкою. Ся компанія називає ся:

Lamport and Holt S. S. Co.

і є в сполуці з Ню Йорком і Буенос Айрес повертаючи до усіх бразилійських портів.

Ся стара фірма, на котру можете ся спустити без

Они є також агентами для славної французької лінії з Ню Йорку до Гавре у Франції, також головними агентами для Анхор Лайн між Ню Йорком а Середземним Морем і між Ню Йорком а континентом.

Колдер і Син є також репрезентантом Canadian Pacific Steamship Lines, Allan and White Star, The Hamburg American, і инших німецьких ліній.

Їх банковим справам услугує Амерікан Експрес Компанія, через котру вони висилають гроші з Вінніпегу до всіх місцевостий в Галичині в 16-ох днях. Вони також пересилають гроші телеграфічно по дуже низьких цінах.

Департмент для чужинців зариджує п. А. Каракоцюк при помочи п. П. Петраша.

Фірму КОЛДЕР і СИН поручаємо всім нашим краянам як найвідповіднійшу для справ банкових і корабельних карт.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ
Адреса: "КАНАДА"
261 FORT STREET, WINNIPEG, MAN.

~ CANADA ~

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisements.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 FORT STREET, WINNIPEG, MAN.

РІК II. Вінніпег, Ман. Вівторок 4-го Серпня 1914. Число порядкове 48. Winnipeg, Man. Tuesday August 4th 1914. Число 30.

1814 КАНАДИЙСЬКІ УКРАЇНЦІ!
Памятайте, що сей рік є Ювилейним роком
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА! 1914

ОПОВІСТКА.

В Австро - Угорщині зарядили Єго величність загальну мобілізацию.

Тому мають сейчас нарокувати до своєї станиці уоружени: Всі обовязані до служби при лінії, военній маринарці та красвій обороні, всі гажисти ополченя і ополченці, обовязані до рокованя після своєї карти призначеня, всі прочі, посідаючі ополченецьні паси, 37-літні та молодші ополченці стану муживи, що після своїх пасів обовязані нарокувати.

Всі прочі ополченці мають сейчас зголосити ся устно або письменно в ц. і к. заступничій власти, подаючи точно свої адреси, а та власть дасть їм дальші вказівки що до їх рокованя

Тим, що обовязані нарокувати, повертає ся видатки на подорож після обовязуючих вимірів таких винагород.

Його Цїс. і Кор. величність Цісар уділив цілковиту амнестию тим, що сейчас повернуть до краю, і то так тим, що мали ставити ся до ассентерунку, як і тим, яких узнано дезертирами.

ВСІ ОБОВЯЗАНІ ДО ВІЙСКОВОЇ СЛУЖБИ МАЮТЬ БУТИ В ПОГОТОВЛІ А КОЛИ МАЮТЬ НАРОКУВАТИ, ПРОЧ БУДУТЬ ПОВІДОМЛЕНІ.

Ц. К. АВСТРО-УГОРСЬКИЙ КОНЗУЛЯТ В ВІННІПЕГУ.

Вінніпег, 1. серпня 1914.

Ц. К. КОНЗУЛЬ:
ЛУКЕС М. П.

Ще один консервативний посол більше.

В виборчім окрузі Чоргіль-Нельсон консерватист знайшов одного посла. Се дає консервативцам 27 голосів, либералам 20 і одного независимого.

Жорес, бувший соціялістичний президент Франції, забитий.

Син одного урядника французької републики. Хотяй Жорес був соціялістом, то се єму не перешкодило післати одного часу військо на страйкуючих майнерів.

... тужного застрілив Жореса, котрий сидів при обі в одній паризьких каварнях. Убійник ... причину свого поступку подав те, що Жорес виступав проти введення трилітньої служби в французькій армії.

Жорес був соціялістом і бувши найбільшим бесідником в сучасности був вибраний свого часу президентом французької републики.

Хотяй Жорес був соціялістом, то се єму не перешкодило післати одного часу військо на страйкуючих майнерів.

ЕВРОПА В ПОЛУЇМНИ ЗАГАЛЬНОЇ ВІЙНИ.

3-го серпня.

Найбільші часописи в Англії говорять в своїх едіторіялах, що ся війна буде більшою від найбільшої записаної в історії а то від війни підчас котрої впав Рим.

Тут подаємо в коротці найважнійші події, які случились підчас теперішної війни:

Німецькі війська вступили вже в російську Польщу і забрали вже місто Калиш.

На заході німецькі війська переходячи через Бельгію забрали місто Арйон. Се Німці зробили тому, бо Бельгія не хотіла уможливити їм переїзд до Франції.

В виду великої небезпеки Англія поставила своїм міністром війни Кіченера, що має бути найлучшим вояком в теперішности.

Російську царицю Марію Феодоровну що їхала до Росії Німці заперли в Берлині, кажучи що може їхати до Англії або до Данії.

Російська военна пристань Лібава була бомбардована через цілу неділю, а наслідком сього ціле місто горить. Се зробив оден німецький кройлер.

Російські козаки і німецька кавалерія бють ся на пруській границі.

Французькі війська, що хотїли вступити до Німеччини розбиті.

Франція як і Німеччина завели в себе воєнний стан, щоби можна в лекший спосіб мобілізувати війська.

Росія зловила німецький корабель "Атлас".

Оден французький лікар хотів затроїти холерою німецькі границі. Однак був зловлений і розстріляний. Така сама доля здибала другого Француза, що хотів завалити тунель, що пропадить з Німеччини до Франції.

Цісар німецький Вільгельм замкнув свого сина, наступника трону, в однім замку і буде тримати його там доти, доки війна не скінчить ся. Се зробив він тому, бо німецький престонаслідник є дуже воєнничий, то аби не наробив вспи ... Німеччині своїм загонистостю.

Начальним вождом німецької армії настановлено графа Мольтке.

Коли в Росії повідомлено людий, що війна виповіджена, то усе населене зібрало ся по містах і носячи портрети царя співали патріотичні пісні. В сих демонстраціях брали участь всі люди без ріжниці політичних переконань.

Італійські соціялісти заявили своєму урядови, що колиби ...

Продовжене на стор. 5.

ОСЬ ЯК ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ СЯ СИЛИ СПОРЯЧИХ ТЕПЕР ДЕРЖАВ.

Послідні вісти доносять, що ціла Европа лагодить ся тепер до війни.

По одній стороні стоїть: Австрія, Німеччина і Італія, а по другій Россія, Франція і Англія. Коло сих великих держав групують ся решта малих країв.

Щоби наші читачі могли представити собі менше більше, як стоять сили сих держав в порівнаню одна до другої, то ми подаємо понизше табличку з котрої можна буде виробити собі бодай слабе виображене сили спорячих держав.

ПОТРІЙНИЙ СОЮЗ.

Держава:	число кораблів:	число матрозів
Австрія	114	17.581
Німеччина	325	66.783
Італія	169	33.095
Разом:	**608 кораблів**	**117.459 матрозів**

СИЛА В ВОЗДУСІ.

Держава:	число літаків:	число летунів:
Австрія	150	30
Німеччина	350	200
Італія	200	120
Разом:	**700 літаків**	**350 летунів.**

СИЛА НА СУШИ.

Держава:	Підчас мира:	Підчас війни:
Австрія	390.000	2.000.000
Німеччина	870.000	5.200.000
Італія	250.000	1.200.000
Разом:	**1.510.000**	**8.400.000**

Так представляє ся сила потрійного союза.

Тепер подаємо також збройну силу потрійного порозуміня, до котрого належить Россія, Англія і Франція.

ПОТРІЙНЕ ПОРОЗУМІНЄ.

СИЛА НА МОРЮ:

Держава:	число кораблів:	число матрозів:
Россія	220	52.463
Франція	419	60.621
Англія	569	137.500
Разом	**1208**	**250.584**

СИЛА В ВОЗДУСІ.

Держава:	літаки:	летуни:
Россія	130	—
Франція	750	250
Англія	380	170
Разом:	**1260**	**420**

СИЛА НА СУШИ.

Держава:	підчас мира:	підчас війни:
Росія	1.290.000	5.500.000
Франція	720.000	4.000.000
Англія	254.500	730.000
Разом:	**2.264.500**	**10.230.000**

СЕРБІЯ.

Сербія підчас мира має 32.000 жовнірів, а підчас війни 240.000.

За точність в сих числах не ручимо, але все таки можна сказати, що потрійне порозуміне є сильнійше від потрійного союза, до котрого то власне і Австрія належить.

Потішаючим однак є те, що збройна сила потрійного союза є богато більше зручнійшою і ліпше зорганізованою, як сила потрійного порозуміня.

КРАЯНИ!

ЯК ХОЧЕТЕ спровадити своякiв або приятелів з краю, то тепер найліпший час. Шіфкарти дуже тані. Зайдіть до нас, або напишіть лист, а ми вам подамо всі інформації.

МИ ПРОДАЄМО шіфкарти до старого краю по найнизших цінах і на найліпші шіфи, котрі відходять що тижня.

МИ ПОСИЛАЄМО гроші до краю скоро і безпечно так, що в краю дістають гроші. Бо ми вже посилаємо гроші через довгі літа і знаємо докладно як посилати. — спитаєтесь тих людий, що в нас вже посилали.

МІНЯЄМО доляри на корони і продаємо марки красні і канадійські. Як не маєте сталого адресу, то можуть ваші листи прийти на наш адрес, а ми їх оплатимо і вам післемо де скажете.

ALLOWAY & CHAMPION, Ltd.
667 Main Street, Winnipeg, Man.
C. GENIK. Управитель загр. відділу.